

OB ZAKLJUČNEM RAČUNU

Resno in odgovorno smo se lani Jugoslovani lotili odpravljanja večjih napak v našem gospodarskem obnašanju. Sprejeli smo ostre ukrepe na področju uvoza, porabe in investicijske izgradnje. Za večji izvoz se je pričela prava vojna. Beseda »varčevanje« nam je ponovno postala domača in potrebna. Izrazi: bomo morali, treba bi bilo, bi želeli, bi hoteli, itd. so dobili več konkretne vsebine. Samo tako smo dosegli ločene uspehe pri uresničevanju politike ustalitve našega gospodarstva v lanskem letu. Čisto neposredno smo k temu prispevali tudi v delnem znižanju življenj-

skega standarda. Potrebno pa je poudariti, da je že lani, posebej pa še letos, v svetovnem gospodarstvu zavladala velika kriza in se tako večina najrazvitejših držav (izjema je Japonska) srečuje z zelo podobnimi težavami kot mi, morda le v nekoliko lažji obliki.

Tudi v železarni smo se skoraj vsi borili z veliko poguma in srca, da uresničimo naloge, ki smo si jih postavili. Gospodarski načrt je bil zahteven — samo z dobrim in usklajenim delom smo ga uspeli izpolniti. Akcijski programi so povsod odigrali pomembno vlogo. Zato so doseženi

gospodarski rezultati v železarni glede na težje pogoje gospodarjenja dobri. Priznati pa je potrebno, da v splošni dirki za višjimi cenami tudi mi nismo preveč zaostajali, česar se moramo pri ocenjevanju našega dela zavedati. Še slabše smo se v nekaterih sredinah odrezali pri rasti produktivnosti dela.

Vsekakor pa so lanski rezultati ponoven dokaz, da so naši cilji pravilno postavljeni. Tudi tekoča poslovna politika ni na krivem tiru. Samo še večja kvaliteta, večji izvoz, optimalna izkoriščenost strojev in naprav, varčevanje na vseh področjih in predvsem še večja prizadevnost vsakega za dobro tovarne so vodila za letos — za našo prihodnost. Tovarna je naša, mi vsi jo moramo upravljati — so pa še posamezniki, ki se tega premalo zavedajo. Malo jih je, toda kvarijo

nam dobro ime in nekdo drug mora opraviti njihovo delo. Zato se moramo z njimi tovariško domeniti o boljšem delu, kajti biti član delovne organizacije železarne Ravne in velike družine slovenskih železarjev nam mora biti in nam je tudi lahko v ponos!

Za vse, kar smo si v gospodarjenju novega zastavili lani, se borba nadaljuje tudi letos. Samo še več volje in preudarnosti sta nam potrebni. Širši družbi bomo tako ponovno dokazali, da se samoupravljalci v ravenski železarni zavedamo dolžnosti in zaupanih nam nalog. To bo tudi naše sporočilo 3. kongresu samoupravljalcev. Predvsem pa se bomo z dobrim delom znova poskušali oddolžiti našemu velikemu voditelju in prijatelju tovarišu Titu!

Gvido Kacil, predsednik poslovnega organa

Naš topilec

Kako izpolnjujemo planske obveznosti

V januarju nismo dosegli predvidenega plana skupne proizvodnje, zaostanek znaša 4,5 odst. Prekoračen pa je bil plan odpreme za 11,5 odst. in fakturirane bruto realizacije za 6,9 odst. Predvideni plan izvoza je bil presežen le v TOZD kovačnica, v skupnem pa beležimo zaostanek 55,7 odstotka.

TOZD JEKLARNA. Mesečni načrt skupne proizvodnje v januarju ni bil dosežen, zaostanek 2,2 odst. Vzrok za to je predvsem v pomanjkanju starega železa in delavcev, ki so imeli še lanski dopust. Največji zaostanek je bil pri 10-tonski elektro obločni peči: 24,5 odst. Tu so proizvajali predvsem visoko legirana jekla, za katerih proizvodnjo je potreben daljši delovni čas.

TOZD JEKLOLIVARNA. TOZD je v januarju preseгла mesečni načrt skupne proizvodnje za 2,3 odst. Razmeroma uspešen je bil tudi izvoz, zlasti v primerjavi s preteklim obdobjem. Izredne težave so nastale v proizvodnji zaradi surovin. Že stari problemi so se v januarju ponovno pokazali v še večjem obsegu. Zaradi nerednih dobav in včasih nerazumljivo brezbrzičnih odnosov dobaviteljev je bila TOZD dalj časa brez kromitnega peska, vseskozi

pa je povečevala težave izredno slaba kvaliteta bentonita, kar je povzročilo veliko izmečka. Eno in drugo pa je onemogočilo doseganje boljših rezultatov. Dodatne težave pa so nastale še zaradi izpada elektroenergije.

TOZD VALJARNA. TOZD mesečnega plana skupne proizvodnje ni dosegla predvsem zaradi izpada proizvodnje na teški proggi (lom sklopke), saj je bila proizvodnja tu dosežena le z 68,1 odst. Izjemoma dobri rezultati pa so bili na srednji in lahki proggi, kar je pripomoglo k višji odpremi in fakturirani eksterni realizaciji, kot je predvideno z mesečnim načrtom.

TOZD KOVAČNICA. V januarju je TOZD preseгла plan skupne proizvodnje za 5,8 odst. Prekoračitev pri kovanih palicah znaša 21,8 odst., pri odkovkih pa 5 odst., medtem ko je bil predvideni plan krčilnih odkovkov dosežen z 71,2 odst. in gredic z 28,4 odst. Plan odpreme in fakturirane realizacije je bil v primerjavi s proizvodnjo znatno presežen. V avtomatski kovačnici so poskusno obratovali še na eno izmeno, a v februarju so že pričeli z delom na dve izmeni in

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

s tem delno ukinili nočno delo na kladivih. Vzdrževanje je potekalo dokaj zadovoljivo, je pa zaskrb-ljujoča oskrba z orodjem.

TOZD JEKLOVLEK. TOZD predvidenega mesečnega plana ni dosegla, vendar zaostaja le 1,8 odst. Zaostanek pri luščenem jeklu znaša 29,9 odst., pri brušenem jeklu 28,9 odst. in vlečeni žici 52 odst., medtem ko je bil pred-

videni plan vlečenega jekla prekoračen za 19 odst. Največ težav pri proizvodnji žice je v medfaznem žarjenju, saj so kapacitete tako v TOZD kovačnica kot kalilnica prezasedene. Za redno proizvodnjo v TOZD primanjkuje predvsem zadostnih količin vložka. Zaradi zastarelosti strojne parka (mehanske in elektro okvare) nastaja v TOZD veliko nepredvidenih zastojev.

TOZD ORODJARNA. Količinsko je TOZD preseгла predvideni plan mesečne proizvodnje, vendar je zaostajala pri odpremi, predvsem pa pri eksterni fakturirani realizaciji, kjer znaša zaostanek 46,5 odst. Vzrok je v neugodni strukturi proizvodnega asortimana.

TOZD STROJI IN DELI. TOZD je preseгла mesečni plan skupne proizvodnje za 0,8 odst. Tako zna-

ša prekoračitev pri obdelanih ulitkih 13,8 odst., valjih 2 odst., sestavljenih izdelkih 25 odst., stiskalnicah 19,1 odst., zaostala pa je pri obdelanih odkovkih za 1,5 odst. in pri raznih delih za 60,9 odst. Pri strojih za predelavo in delih za vozila v januarju ni bilo proizvodnje. Na nižjo proizvodnjo v TOZD precej vplivajo zakasnele dobave raznih izdelkov od kooperantov.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI.

Predvideni mesečni načrt proizvodnje je bil v januarju dosežen s 100,9 odst. Proizvodnja industrijskih nožev je bila presežena za 11,3 odst., medtem ko znaša zaostanek pri brzoreznem orodju 33,3 odst. Pri gredicah zaostaja TOZD za 40 odst., z enakim odst. pa je bila presežena proizvodnja obdelanih palic.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI.

TOZD ni dosegla predvidenega plana skupne proizvodnje, zaostanek 16,7 odst., pri orodju za pnevmatične stroje 12,5 odst. in pri vrtnem orodju za 75 odst. Prekoračena pa je predvidena mesečna proizvodnja lafet za 75 odst. V TOZD je predvsem primanjkovalo vložka za vrtno orodje iz uvoza, prav tako kasnijo z dobavami domači dobavitelji. Problem dobave vložka je vedno večji tudi iz TOZD valjar-na. Na zaostanke v proizvodnji vpliva tako nekvaliteten vložek kot tudi razna druga odstopanja od kvalitetnih predpisov. Temu se pridružuje vedno več zastojev, kar je razumljivo ob tako iztrošenih proizvodnih sredstvih, kot je primer v tej TOZD.

TOZD VZMETARNA.

TOZD predvidenega plana skupne proizvodnje ni dosegla, zaostanek 12,2 odst. Pri listnatih vzmeteh zaostaja za 11,1 odst., pri vzmetnih palicah pa 16,5 odst. Glavni vzrok za nedoseganje predvidenega plana je v pomanjkanju delavcev (v januarju je manjkalo 14 delavcev). K slabim rezultatom je prispevalo svoj delež tudi sedemdnevno popravilo kalilne linije.

TOZD RO PREVALJE. Visoka skupna proizvodnja in odprema v januarju bi bila lahko še višja, če ne bi bilo zastojev zaradi pomanjkanja karbidne trdine, diamantnih brusilnih plošč in klasičnih brusilnih sredstev. Delno je primanjkovalo dela na strojih za izdelavo vrtnega orodja, stroji za profilno brušenje pa so bili prezasedeni. Različne odsotnosti z dela so v TOZD še zmeraj previsoke.

TOZD KOVINARSTVO LJUBNO.

TOZD mesečnega načrta skupne proizvodnje ni dosegla. Zaostanek 25 odst. Vzrok je predvsem v pomanjkanju vložnega materiala in kurilnega olja, zaradi česar je bila v januarju ukinjena nočna izmena. Posledica izredno nizkih temperatur je tudi komaj 32-odst. odprema, saj ni bilo možno barvanje končnih izdelkov.

T O Z D	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE (ga)							
	SKUPNE PROIZVODNJE		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTER-NE REALIZACIJE (bruto realizacija)		IZVOZA	
	januar	kumulativ.	januar	kumulativ.	januar	kumulativ.	januar	kumulativ.
JEKLARNA	97,8	97,8	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	102,3	102,3	98,9	98,9	90,5	90,5	87,8	87,8
VALJARNA	91,8	91,8	116,0	116,0	119,5	119,5	59,3	59,3
KOVAČNICA	105,8	105,8	133,2	133,2	133,3	133,3	142,7	142,7
JEKLOVLEK	98,2	98,2	91,0	91,0	96,0	96,0	16,1	16,1
ORODJARNA	135,3	135,3	96,4	96,4	53,5	53,5	-	-
STROJI IN DELI	100,8	100,8	99,7	99,7	96,9	96,9	-	-
- noži, brzorezno orodje	109,4	109,4	75,7	75,7	93,6	93,6	66,7	66,7
- gredice	60,0	60,0	-	-	-	-	-	-
- palice	140,0	140,0	140,0	140,0	142,7	142,7	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	100,9	100,9	83,8	83,8	95,7	95,7	66,7	66,7
PNEVMATIČNI STROJI	83,3	83,3	88,5	88,5	130,0	130,0	-	-
VZMETARNA	87,8	87,8	86,4	86,4	101,8	101,8	90,6	90,6
REZALNO ORODJE	130,8	130,8	121,6	121,6	114,9	114,9	61,1	61,1
KOVINARSTVO LJUBNO	75,0	75,0	32,0	32,0	33,6	33,6	-	-
KALILNICA	-	-	-	-	71,0	71,0	-	-
STOR. DRUGIH TOZD-DS	-	-	-	-	68,9	68,9	-	-
SKUPAJ DELOVNA ORGANIZACIJA	95,5	95,5	111,5	111,5	106,9	106,9	44,3	44,3

ODSTOTEK DOSEGANJA OPERATIVNEGA PLANA

SKUPNE PROIZVODNJE

T O Z D	JANUAR	KUMULATIVNO
JEKLARNA	97,2	97,2

T O Z D	ODSTOTEK DOSEGANJA V PRIMERJAVI Z ENAKIM OBDOBJEM LANI							
	SKUPNE PROIZVODNJE		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTER-NE REALIZACIJE		IZVOZA	
	januar	kumulativ.	januar	kumulativ.	januar	kumulativ.	januar	kumulativ.
JEKLARNA	96,7	96,7	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	113,4	113,4	107,5	107,5	127,6	127,6	222,3	222,3
VALJARNA	116,7	116,7	98,0	98,0	135,6	135,6	67,9	67,9
KOVAČNICA	116,9	116,9	136,5	136,5	193,5	193,5	281,7	281,7
JEKLOVLEK	108,5	108,5	92,6	92,6	137,6	137,6	7,2	7,2
ORODJARNA	-	-	-	-	-	-	-	-
STROJI IN DELI	199,4	199,4	211,4	211,4	251,4	251,4	-	-
- noži, brzorezno orodje	142,1	142,1	169,7	169,7	174,7	174,7	405,7	405,7
- gredice	15,0	15,0	-	-	-	-	-	-
- palice	73,7	73,7	73,7	73,7	90,9	90,9	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	62,5	62,5	135,6	135,6	174,1	174,1	405,7	405,7
PNEVMATIČNI STROJI	92,1	92,1	96,8	96,8	242,5	242,5	-	-
VZMETARNA	90,0	90,0	89,3	89,3	155,1	155,1	44,2	44,2
REZALNO ORODJE	113,3	113,3	116,9	116,9	145,9	145,9	43,7	43,7
KOVINARSTVO LJUBNO	91,5	91,5	63,3	63,3	82,4	82,4	-	-
KALILNICA	-	-	-	-	106,1	106,1	-	-
STOR. DRUGIH TOZD-DS	-	-	-	-	99,9	99,9	-	-
SKUPAJ DELOVNA ORGANIZACIJA	107,2	107,2	104,7	104,7	159,3	159,3	97,4	97,4

Večni „mandat“ žensk

Zanimivo, kako Slovenci že dolga leta — najbrž od prvega praznika pred 71 leti — uporabljamo napačen izraz: dan žena namreč ni samo dan poročenih žensk (žena), ampak praznik vseh žensk: žena, vdov, ločenk, nikoli poročenih.

Sicer pa ime samo ni važno, bo rekel kdo. Res, pomembnejše je tisto, kar nosi v sebi: vsakoletni dan kot spomin na nek važen dogodek in tudi ženski vsakdan v svetu.

In kakšen je ta vsakdan slovenskih žensk?

Uradno popolnoma enakovreden moškemu; pravice in dolžnosti so za oboje enake. Veliko žensk korajžno in tudi uspešno stopa vstrelc z moškimi.

Toda tudi take — kot večina drugih, ki zaradi ujetosti ne more drugače — večkrat na tihem priznavajo, da popolnoma enakopravne ne bodo in ne morejo biti nikoli. Ženski vsakdan je namreč precej drugačen kot moški. Ne moreta si biti enaka. Ženska je namreč v prvi vrsti tudi mati in otroci zahtevajo svoje. Kljub vsemu je še vedno ena izmed pomembnih ženskih nalog tudi vzgoja otrok. Že zaradi biološke povezanosti ne more biti drugače. Zato mora ženska nositi breme več. Seveda ji ni treba, če noče; ena ima babico, druga moža, ki je popoldne doma, tretja »veste, midva z možem sva oba zelo družbeno dejavna« prepušča otroke na milost in nemilost sebi, dopoldne seveda vrtcu in šoli. Toda — ali gradimo prihodnost na otrocih? Da. In na kakšnih? Široko izobraženih in dobro vzgojenih. In kdo jih bo izobrazil in vzgojil? Znanje in razgledanost bo dala šola, človečnost, ki je je vedno manj, zato pa vse več ločitev, kriminala in kaosa, pa bi zagotovo najlaže dajala mati. Seveda pa mora za to imeti čas.

Kaj bodo prinesla naslednja leta in z njimi dnevi žensk, ne vemo. Kot kaže, marsikaj zelo novega, tudi za žensko in za družino. Kako se bo ženska v novem svetu znašla, bomo videli. Toda eno je že zdaj gotovo — ženska-mati bo ostajala vedno.

Helena Merkač

Med železarji komunisti

OO ZKS TOZD SGV

»Kljub težavam, ki smo jih imeli lani pri izvrševanju delovnih nalog, ugotavljamo, da smo dosegli še kar zadovoljive poslovne uspehe. Tako smo lani imeli največ težav pri izdelavi nekaterih strojnih delov, ki smo jih vsa prejšnja leta uvažali in za katere smo morali odšteti precej deviz. Z več dobre volje, predvsem pa z boljšo organizacijo dela smo lani kljub začetnim težavam pričeli tudi strojne dele izdelovati v našem tozdu.« je uvodoma dejal Milan Natlačen, sekretar OO ZKS.

Se vedno pa v tej temeljni organizaciji s tehnološko in delovno disciplino niso povsem zadovoljni. Tako lani skoraj ni bilo sestanka OO ZKS, sindikata in samoupravnih organov, na katerih ne bi beseda stekla tudi o (ne)disciplini. Milan Natlačen je povedal, da v njihovem tozdu zadnje čase prihaja do kršitve tehnološke discipline predvsem zaradi zamenjav materialov in da za vse to krivijo več ali manj materialno službo. Prav tako ni urejena kontrola na področju zobljenja. Ne morejo pa trditi, da je vselej čisto v redu tudi tehnična in tehnološka dokumentacija. Sicer pa so o težavah in marsičem drugem spregovorili komunisti na svoji letni konferenci.

»Na njej smo zadnje dni preteklega leta komunisti opravili temeljito analizo svojega minulega dela. Tako smo predvsem spregovorili o disciplini komunistov, saj se nekateri niso udeleževali sej OO ZK. Zaradi nedisciplin smo izrekli en opomin, zaradi neprimerne vedenja pa

smo enega komunisto celo izključili iz ZK. Sicer pa smo v zadnjem obdobju sprejeli tri nove člane. Temeljito smo tudi ocenili samoupravno dejavnost v našem tozdu. Ugotovili smo, da je ta bila v preteklem obdobju zelo razgibana, saj je bila potrebna precejšnja aktivnost pri razpravah in sprejemanju raznih samoupravnih splošnih aktov. Mislim, da je bilo lani dokaj pozitivno tudi delovanje naših delavcev-delegatov na področju urejanja družbeno-ekonomskih in samoupravnih odnosov, saj so vestno in intenzivno prenašali mnenja sredin, ki so jih izvolile.« je dejal Milan Natlačen.

Da je moč osnovnih organizacij ZK odvisna v veliki meri od pravilne politike kadrovanja slehernega komunisto v organizaciji, tega se zavedajo tudi komunisti v tozdu SGV. Ob analizi kadrovske strukture so ugotovili, da je skoraj polovica članov (starejših) v preteklosti obiskovala politične tečaje in da je veliko komunistov te osnovne organizacije rezervnih oficirjev in podoficirjev. Tudi na področju idejnopolitičnega izobraževanja so lani naredili korak naprej. Tako je OO ZKS TOZD SGV ena redkih v ravenski železarni, ki si je v svoj program dela zapisala, da bo na slehernem sestanku obravnavala marksistično in samoupravno literaturo. Začetek je pokazal, da so komunisti v SGV na dobri poti.

»Tako kot na vseh področjih smo naredili korak naprej tudi na področju informiranja. Na no-

vo smo uvedli evidenco članstva ter izvolili člana sekretariata, odgovornega za informiranje. Za stalno obveščanje OK ZKS Ravne pa smo dobili posebne tiskane formularje. Vendar zadnje čase ugotavljamo, da povratnih informacij ni, in se zato upravičeno sprašujemo, ali sploh kdo bere naše zapisnike in poročila, ki so

bili v začetku redno, pozneje pa bolj neredno pisani. Tudi na področju SLO in družbene samozastite je bilo v zadnjem obdobju zaslediti napredek. Vendar tudi tu ugotavljamo, da na sprejete sklepe komiteja ni vedno pravega odziva, predvsem od odgovornih vodstvenih delavcev tozda.« je zaključil tov. Natlačen.

OO ZKS TOZD KALILNICA

Lani so v TOZD kalilnica dosegli 4760 ton skupne proizvodnje, kar je za 2,3 odstotka manj kot leto poprej. Ugotavljajo, da je vzrok za to predvsem v spremembi asortimana oz. v izpadu pri proizvodnji indukcijsko kaljenih valjev. Težave pa imajo še vedno tudi zaradi neredne dobave materialov za toplotno obdelavo. Pravijo, če bi se ta izboljšala, bi lahko dosegli tudi še boljše poslovne rezultate, saj so

leta, ko bodo globinske peči vodene s pomočjo procesnega računalnika. Na to se pripravljajo že od aprila lani. Ob tem zapišimo še, da TOZD kalilnica v zadnjem srednjeročnem obdobju kot tudi v prejšnjih obdobjih ni bila deležna nobene investicije. Zato ni čudno, da so sedanja osnovna sredstva zastarela. V kalilnici pravijo, da je zastarelost njihove opreme dosegla že takšno stopnjo, da ne morejo več v celoti za-

Predsednik IS SRS Janez Zemljarič na delovnem obisku na Ravnah dne 10. 2. 1981

februarja in marca lani prav zaradi neredne dobave nekaj časa stali. Kljub temu pa ugotavljajo, da je stopnja izkoriščenosti kapacitet ugodna, pri čemer izstopajo globinske peči z nad 90-odstotno izkoriščenostjo.

V tej temeljni organizaciji pa tudi ugotavljajo, da poseben problem v okviru proizvodnje predstavlja racionalno izkoriščanje energije in pomožnih materialov. Tako imajo zlasti pri energiji veliko notranjih rezerv, zato tej problematiki posvečajo še posebno pozornost. Ob tem pa pravijo, da bodo njihovi napori rodili prve sadove šele v drugi polovici

dostiti vsem zahtevam kvalitetne izdelave. Pravijo, če se ne bo v bližnji prihodnosti tu kaj premaknilo, grozi kalilnici proizvodno tehnični »infarkt«.

Na drugi strani pa v TOZD, kot je povedal sekretar OO ZK Filip Nagernik, ugotavljajo, da medsebojni odnosi niso taki, kot naj bi bili. Zaradi nekaterih neresnih komunistov se niti ni čuditi, da delavci-nekomunisti neresnost in nedelavnost nekaterih komunistov izkoriščajo in da imajo večji vpliv na druge delavce in celo komuniste, pa četudi nimajo vselej prav.

OO ZKS TOZD PROJEKTIVNO IZVAJALNI INŽENIRING

»Vsako preteklo obdobje pusti na ljudeh in skupinah svoje sledove. Leto 1980 je v naši osnovni organizaciji ZK pustilo svoj pečat, ki se je odrazil v novi reorganizaciji dela, v dejavnosti investicij in raziskavah. Z doseženimi rezultati v preteklem letu že zaradi naše težnje po boljšem ne smemo biti zadovoljni. Sicer pa sta v glavnem dve področji, ki ju moramo poglobljati in dograjevati v prihodnje. To sta: izgradnja novih objektov in povezova-

nje med našim in drugimi tozdi. Če bomo znali v prihodnje obvladati ti dve področji, bomo sigurno uresničili tudi cilje reorganizacije, na katere kaj radi pozabljamo, posebno, če pri njihovi realizaciji naletimo na nepredvidene težave.

Poglejte, imamo zametek konstruktivskega biroja, ljudi, ki imajo strokovne izpite. Pridobiti si moramo samo še upravno dovoljenje po zakonu o gradnji objektov, da bomo lahko opravljali

tudi notranjo kontrolo. S tem bodo tudi naši projekti upravno veljavni. Le na tak način bomo v prihodnje prihranili denar in čas, saj sedaj za vsako zadevo pri novogradnji naročamo taka dela pri zunanjih organizacijah. Drugo področje, o katerem velja spregovoriti, pa je obveščanje tozda o problematiki posameznih faz izgradnje določenih objektov. Razen na strokovnih sestankih bomo to problematiko obravnavali tudi na sestankih OO ZKS. Če na koncu potegnemo črto pod lansko leto, se ne moremo pohvaliti. Zavedamo pa se, da smo v dani situaciji odigrali tisto vlogo, ki se je od nas pričakovala,« je razložil **Dušan Vodeb**, sekretar OO ZKS.

Sicer pa tudi pri delu osnovne organizacije ZK ne gre brez težav, je dejal tov. Vodeb, saj problemi kar dežujejo. Tako se komunisti na eni strani srečujejo s politiko uresničevanja ciljev ZK, po drugi strani pa z delom

na delovnih mestih. Tov. Vodeb je dejal, da pri njih izhajajo iz načela, da je v ospredju delo, ki ga mora vsak opravljati, saj je od tega tudi odvisen njihov jutrišnji dan.

»Seveda vse ni tako enostavno. Z delom in ljudmi so bile in bodo težave, zato teh ne manjka tudi v našem tozdu. Pri nas so temu vzrok predvsem neurejeni prostori, saj smo razmetani po vsej železarni. Ker tudi nimamo drugih pomožnih prostorov (govornic), večkrat pride do neljubih situacij. Dogaja se, da so na 'kupu' domači in tuji poslovni gostje, pa še kakšna delegacija. Naj smo za svoje delo še tako strokovno usposobljeni, zaradi neustreznih prostorov svojega dela ne moremo opraviti tako, kot bi ga sicer lahko. Pričakujemo, da bomo tudi ta problem rešili, saj je akcija za izboljšanje razmer že pred časom stekla,« je poudaril **Dušan Vodeb**.

Komunisti v vzmetarni se zavedajo, da je ena njihovih stalnih nalog pridobivanje novih članov. Kot je povedala tovarišica **Planšak**, pri tem niso preveč uspešni. Vzrokov je več, predvsem pa ta, da morebitne kandidate odbija še vedno precej visoka članarina. Ob koncu velja zapisati še, da precej pozornosti

komunisti v tej temeljni organizaciji posvečajo tudi idejnopolitičnemu izobraževanju. Tako so imeli več samostojnih študijskih sestankov in predavanj skupaj z drugimi OO ZK. S tem nameravajo nadaljevati tudi v prihodnje.

Franc Rotar

Inovacije v letu 1980

Leta 1980 je bilo v naši delovni organizaciji obravnavanih 65 inovacijskih predlogov, od teh je bilo 59 odobrenih, 6 pa zavrnjenih. Med odobrenimi je bilo 33 obravnavanih prvič, 26 pa drugič ali tretjič. Drugače povedano: pri 33 inovacijah je bilo dodeljeno prvo ali enkratno nadomestilo, pri 26 pa je bilo dodeljeno drugo oziroma tretje nadomestilo.

Vsota izplačanih nadomestil je znašala 913.748 din, določena pa so bila na osnovi 37.121.705 din povečanega letnega dohodka. Če upoštevamo, da je bilo med 59 inovacijami odobrenih 26 takšnih, kjer je bilo avtorjem odobreno drugo ali tretje nadomestilo, to pa se določa na osnovi povprečnega letnega povečanja dohodka, ki je nastal v dveh letih, pa znaša celotni povečani dohodek 66.784.437 din. Prilneje bi bilo, da kot letni rezultat upoštevamo slednjo vrednost, v nasprotnem ne bi imeli upoštevane povečanja dohodka, ki je nastal v dveh letih, temveč samo v enem. Inovacija, ki je npr. povečevala dohodek v letih 1979 in 1980, je prikazana, kot da je v celoti povečala dohodek v letu 1980. Zavestna napaka, ki smo jo povzročili s takšnim načinom prikazovanja, je nekoliko manjša, če upoštevamo, da se vrednosti iz leta v leto kompenzirajo.

Prikazani povečani dohodek torej ni v celoti nastal v letu 1980, temveč le manjši del; večina ga je nastala v letih 1978 in

1979, manjši del pa celo še prej. Inovacije, ki so povečale dohodek v letu 1980, bodo prikazane in nagrajene letos in prihodnje leto.

Tabela 1 prikazuje, koliko inovacij je bilo lansko leto odobrenih v temeljnih organizacijah, tabela 2 pa gibanje inovacij v delovni organizaciji od leta 1966. Tudi za drugo tabelo velja, da povečani dohodek ni v celoti nastal v letih, kot so prikazana, temveč ga je večina nastala v letu ali dveh prej; prikazan pa je v letu, ko je bil ugotovljen in ko je bilo avtorjem dodeljeno posebno nadomestilo.

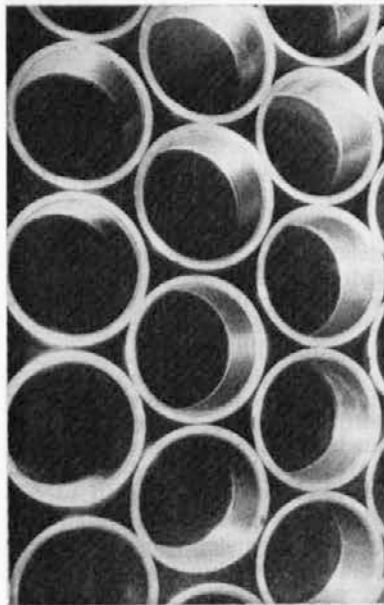
Iz prikaza je razvidno, da pri množičnih inovacijah ne dosegamo slabih rezultatov, seveda pa z doseženim ne smemo biti zadovoljni. Zlasti glede množičnosti nismo dosegli zastavljenega cilja na problemski konferenci sindikata SZ. Domenili smo se namreč, da ne smemo biti zadovoljni prej, preden ne bo vsaj 10 odstotkov zaposlenih sodelovalo pri množičnem inovacijskem delu. Lani je prijaviilo svoje predloge 186 delavcev, kar znaša pri 5160 zaposlenih le 3,6 odstotka. Tudi s hitrostjo reševanja inovacijskih predlogov še ne moremo biti zadovoljni, glavni vzrok je v preslabi kadrovski zasedenosti službe za inovacije. Po zadnji reorganizaciji kaže, da se bo stanje v doglednem času vendarle uredilo. Treba je še povedati, da je prav počasno reševanje eden glavnih vzrokov za

OO ZKS TOZD VZMETARNA

Ko smo novembra lani obiskali to osnovno partijsko organizacijo, nam je sekretarka **Leopoldina Planšek** med drugim razložila težave, ki so jih do takrat imeli predvsem delavci pri novem »češkem« kalilnem stroju. Tako smo takrat pomotoma zapisali, da je tehnološki oddelek o rešitvi tega problema obvestil OO ZKS. Pravilno bi morali zapisati, da je obvestil samo vodstvo tozda.

letnih dopustov. Tudi novih delavcev ni lahko dobiti. Danes nihče noče v vzmetarno, kjer so precej slabi delovni pogoji in težko fizično delo, ki ni preveč dobro plačano. V vzmetarni pričakujemo, da se bo tudi to področje uredilo, predvsem pa pravilno ovrednotil fizični napor,« je dejala **Leopoldina Planšek**.

Tudi v vzmetarni si v tem času nadvse prizadevajo, da bi bili kar najuspešnejši pri uresničevanju politike stabilizacije. Tako si prizadevajo, da bi čimbolj zmanjšali izmeček in porabo energije. Varčujejo že zdaj, še bolj pa bodo, ko bodo nekatere peči, ki jih sedaj ogrevajo s kurilnim oljem, ogrevali z zemeljskim plinom. Posebno pozornost posvečajo tudi razrezu materiala. Pravijo namreč, da se da prav pri razrezu vzmetnega materiala veliko prihraniti. Zato bodo tudi poskušali primerno stimulirati delavce pri teh opravilih, saj jim vložni material predstavlja 70 odstotkov cene končnega izdelka — vzmeti.

Navoji

Z doseženimi poslovnimi rezultati v preteklem letu so zadovoljni tudi v TOZD vzmetarna, saj so plan proizvodnje preseglji za 3,7 odstotkov in izvoz za 35 odstotkov.

»V TOZD vzmetarna se zavedamo, da bi lahko bili doseženi poslovni rezultati še boljši, če lani ne bi imeli toliko težav. Tako smo poleg občasnega pomanjkanja vložka imeli še največ problemov zaradi pomanjkanja delavcev na nekaterih delovnih mestih. S tem problemom se srečujemo še danes, saj nam poprečno manjka okrog 8 odstotkov delavcev. Poleg tega pa imamo odsotnosti tudi zaradi bolniške in

Prikaz obravnavanja inovacij v letu 1980

TOZD	Prva in enkratna nadomestila	Druga in tretja nadomestila	Skupaj	Letni povečani dohodek	Dveletni povečani dohodek	Izplačana posebna nadomestila
Jeklarna	1	1	1	1,700.000	(1,700.000)	28.000
Jeklolivarna	1	3	4	2,099.619	4,127.835	57.346
Valjarna	8	7	15	23,257.850	42,877.397	447.225
Jeklovlek	3	3	3			18.000
Stroji in deli	7	9	16	2,762.840	5,394.536	142.112
Industr. noži	1	1	1	2,889.943	5,779.886	31.920
Pnevmat. stroji	3	5	8	2,169.525	3,862.031	67.566
Vzmetarna	1	1	1	800.824	1,601.648	46.098
Rezalno orodje	3	3	3	1,046.204	(1,046.204)	47.683
Orodjarna	4	4	4			13.400
Kalilnica	1	1	1			1.500
Kovinarstvo	1	1	1	394.900	(394.900)	11.398
RPT	1	1	1			1.500
	33	26	59	37,121.705	66,784.437	913,748

Pripomba: V temeljnih organizacijah, kjer ni prikazanega povečanja dohodka, so bile obravnavane samo inovacije, kjer ni bilo moč ugotoviti gospodarskih koristi, nagrajene pa so bile z enkratnimi pavšalnimi nadomestili.

Tabela 1

Leto	Število odobrenih inovacij	Povečani dohodek	Nadomestila
1966	28	1,778.243	24.366
1967	12	607.282	7.512
1968	8	2,405.554	11.066
1969	24	1,289.425	34.117
1970	25	2,984.222	47.259
1971	25	3,028.020	59.098
1972	14	3,642.397	51.050
1973	10	3,875.516	49.885
1974	6	1,889.005	55.342
1975	5	1,079.780	23.420
1976	27	6,983.455	179.409
1977	23	8,697.679	242.351
1978	28	10,592.907	281.000
1979	67	50,955.738	858.833
1980	59	66,784.437	913.748

Tabela 2

slabo množičnost in odvrča ljudi od ustvarjanja in prijavljanja inovacij.

Kljub naštetim pomanjkljivostim pa le ne moremo biti povsem nezadovoljni z doseženim in ni razlogov za natolcevanja o slovenski nevoščljivosti, neiznajdljivosti, zatikanjih, zaviranjih in zaboga, prenehajmo že vendar s tisto o sosedovi kozji.

In nazadnje še enkrat opozorilo inovatorjem. Še vedno se dogaja, da prijavljajo svoje predloge prepozno. **Praviloma je potrebno predlog prijaviti prej,**

preden je uveden, le izjemoma se ga lahko prijavi po uvedbi, vendar najkasneje čez en mesec.

Izgovor »moralo smo preizkusiti, ali se bo stvar obnesla«, ne velja! Prav zato je potrebno predlog prijaviti pred uvedbo, da lahko pristojni preučijo, kakšne koristi bo prinašal, kakšna tveganja so zvezana z uvedbo in na tej osnovi odločijo, ali se naj uvede. Le tako se lahko izognemo tveganjem, ki jih vsebujejo samovoljna oziroma nezadostno preučena eksperimentiranja.

Franjo Krivec

DELO KOMISIJ ZA VPD NA MRTVI TOČKI

Lani so v tozdih in delovnih skupnostih na novo oblikovali komisije za varstvo pri delu in za varstvo okolja. V centru za samoupravo so vsem poslali seznam nalog, ki naj bi jih te komisije imele. Obravnavale naj bi:

— poročila inšpektorja dela o ugotovljenem stanju

— poročila strokovne službe o stanju varstva pri delu in o ekoloških razmerah v tozdu

— izide varstvenih pregledov gradbenih objektov, delovnih priprav in naprav ter sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu

— izide periodičnih preizkusov delovnih priprav in naprav ter preiskav ekoloških razmer v delovnih prostorih

— izvajanje splošnih in posebnih varstvenih ukrepov ter uporabo sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu

— analize vzrokov izostankov z dela, poškodb in zdravstvenih okvar delavcev

— analize vzrokov smrtnih, hujših in kolektivnih nesreč pri delu

— izide periodičnih preizkusov znanja delavcev na področju varstva pri delu

— stanje na področju vzgoje, poučevanja in izpopolnjevanja znanja delavcev na področju varstva pri delu

Komisije naj bi prav tako izvajale sklepe delavskega sveta s tega področja, določale predloge samoupravnih splošnih aktov, ki jih bo sprejemal delavski svet, in predloge programov tehničnih varstvenih ukrepov in preiskav

ekoloških razmer, sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu, preventivnih zdravstvenih pregledov, zdravstvene rekreacije in zdraviliškega zdravljenja, ukrepov v zvezi z beneficirano

zavarovalno dobo delavcev in predloge potrebnih finančnih sredstev za izvedbo teh programov ter skladno s samoupravnimi splošnimi akti in po pooblastilu delavskega sveta tozda oz. delovne skupnosti izvajale druge naloge.

Na ravni delovne organizacije naj bi enkrat v letošnjem marcu ustanovili odbor za varstvo pri delu in za varstvo okolja; deloval bo kot izvršilni organ delavskega sveta delovne organizacije.

Naloge so torej zapisane, komisije so določene, a kako zdaj delo teče?

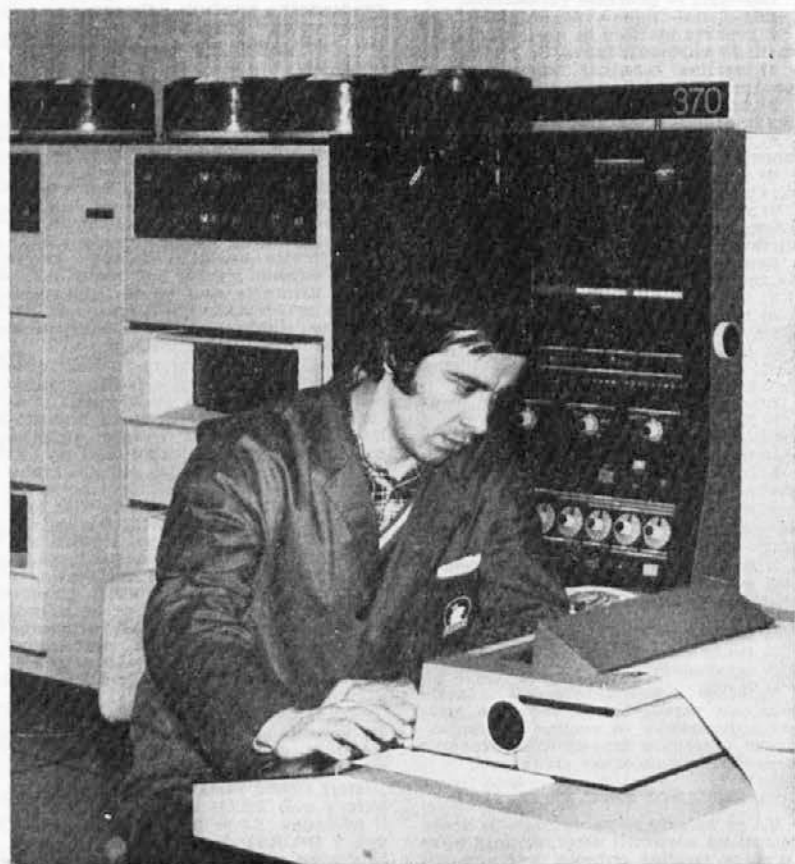
V začetku februarja smo poklicali v nekaj tozdov in predsednike komisij vprašali, ali pri njih na tem področju kaj delajo.

V jeklovleku, kalilnici, pnevmatiki, strojih in delih in v industrijskih nožih so odgovorili vsi enako: nič. Čakajo na pobude, saj so jim obljubili, da bodo sklicali sestanek, organizirali seminar, na katerem bi izvedeli, kaj sploh morajo delati. Tako pa so prišli v strojih in delih samo do ustanovnega sestanka, v industrijskih nožih so se sicer tudi enkrat sestali in preanalizirali, koliko zaščitnih sredstev bodo potrebovali, v drugih tozdih pa nič. Izjema so le v jeklovilni, kjer so do zdaj imeli tri sestanke. V glavnem so na njih govorili o ogrevanju v njihovem tozdu in o cenah zaščitnih sredstev — vse to na pobudo delavcev, ne pa službe za varstvo pri delu.

Kot vidimo, komisije v tozdih in delovnih skupnostih čakajo na naloge. Drugače bi bilo, če bi jim kdo rekel, naj delajo same. Tako pa jim obljublajo sestanke in dopise, ki bi jih k delu usmerili, iz vsega skupaj pa ni nič.

Tov. Čegovnik, vodja službe za varstvo pri delu, je 9. 2. obljubil, da v mesecu dni lahko pričakujejo sestanek.

H. Merkač

Pri računalniku

OB ROBU:

SO ČASOVNE STISKE NEIZOGIBNE

Nobeno leto ni za razpravo o letnih bilancah več kot pičel teden dni časa. Negodujemo ali ne, protestirajmo, počnimo, kar hočemo — tak je sistem in amen.

Pa bi človek dejal: bilanca je le enkrat v letu, dobro se prej pripravimo, pa nekako gre, kot je šlo zmeraj. In če bi res bilo malo časa za razprave samo zadnji teden februarja, bi bilo lepo. Pa ni.

Tako je npr. januarja lani izšlo 8 Poročevalcev. V enem mesecu so torej morali delegati naših delavskih svetov preštudirati, v bazi razložiti in prediskutirati, nato pa z vso potrebno odgovornostjo sprejeti 8 različnih samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov in predlogov načrtov.

Januarja letos je izšlo sicer »samo« 5 Poročevalcev, zato pa bo hkrati šel v kroniko še podatek, da je bilo sprejetih tudi blizu 20 družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov bolj po spisku kot po vsebini. Človeško pač ni bilo mogoče vsega preštudirati, v bazi prediskutirati itn., zato taka neljuba pot.

Raziskav o sposobnostih povprečnega delegata za hiter (in seveda uspešen) študij pogosto nelahkih gradiv žal nimamo. Samo načelno smemo dvomiti v kvaliteto takega dirjanja.

A gneča akcij komaj kdaj pojenja. Druga žene drugo, večkrat pa so podobne prometni večpasočni avtomobilski cesti. Dejavno samoupravljanje gotovo ni v ničemer podobno idiličnim modrovanjem pod vaško lipo, vendar so časovne stiske in preganjavice druga skrajnost, skrajnosti pa običajno niso dobre.

Spregovorimo kdaj tudi o tem!

Marjan Kolar

Merilna tehnika in smeri razvoja

1. UVOD

V gospodarstvu ima posebno pomembno vlogo v proizvodnji novih dobrin merilna tehnika. Skrta je v tehničnih lastnostih izdelka, energije, okolja, zdravil, prometa, zvez — v trenutni ter permanentni kvaliteti in odpravljanju napak ipd. Vsega tega pri izdelavi planov in drugih družbenih akcij ni mogoče prikazati ločeno v številkah. Kvantitativno definiranje izdelka je zelo točno izvedljivo v družbenih planih, medtem ko za prikazovanje in področja meritev, kvalitete uslug in izdelkov nimamo praktičnih možnosti predstavljanja.

V tem tekstu bi zato poskušal opisati nekaj problemov v zvezi z odnosi med merilno tehniko, proizvodnjo, znanjem, raziskavami in metrološko organiziranostjo.

delka, zmanjšuje, medtem ko se čas za preizkušanje in testiranje veča!

V zvezi z merilno tehniko je treba v proizvodnji:

- a) povečati število merilnih točk
- b) povečati zahteve v lastnostih merilne strategije
- c) večati obremenitve senzorjev
- d) večati zahteve po točnosti in zanesljivosti meritev.

Družbeni interesi zahtevajo večjo produktivnost in kvaliteto. Širše gledano mora merilna tehnika v gospodarstvu vplivati še na:

- a) varčevanje z energijo in surovinami
- b) razbremenitev človeka in okolja
- c) zaščito človeka in okolja
- d) zmožnost izvozne in tržne orientacije proizvodnje
- e) možnost preizkušanja in meritev vseh vrst izdelkov in parametrov.

Novi transporter

Kot primer za slabo ali dobro delo na tem področju zelo pogosto prezentirajo slabi primeri ali celo gospodarska škoda. Glede na edino možno alternativo današnjega trenutka, to je izvoz, je nujno dodati prvo mesto merilni tehniki — na področju ustvarjanja dobrin poslovnih kriterijev. Vsebinska dela merilne tehnike zajema:

1. Meritve na izdelkih, sistemih in parametrih:
  - a) kontrolne meritve
  - b) meritve pri vzdrževanju
  - c) raziskovalne meritve
2. Način meritev:
  - a) ročne
  - b) avtomatske
3. Merilne metode
4. Tehnika in merilni predpisi

Sodobna tehnika meritev je odraz vrhunske tehnologije na določeni stopnji razvoja družbe. Nova tehnologija prinaša poleg strokovnosti še nekaj več: ekonomske, socialne, ekološke, kadrovske in druge spremembe v družbi. Danes imamo npr. že rešen problem direktnega prenosa TV sponora prek satelitov na posamezne sprejemnike; ni pa rešeno vprašanje nadzora nad programi in njihovimi vsebinami ter tudi lastništva takih sistemov.

Posebni aspekti elektronske tehnologije motivirajo tudi delo na področju merilne tehnike. Razvoj te tehnike pomeni tudi pomemben napredek na področju električnih meritev in še posebej neelektričnih velikosti. S tem postajajo elektro merilne tehnike domena vseh strok in strokovnih panog.

Tehnične iznajdbe: elektronski ojačevalnik, podvodni kabli, mikrovalni sistemi, TV, LSI, komunikacijski sateliti, računalniški sistem, PCM, optični vodniki in še druge pomenijo ogromno vrsto merilnih postopkov, prav tako tudi razne vrste merilne opreme. Nove iznajdbe — atomska ura, laserji, supra prevodne snovi — pa zahtevajo nove moči in inovacije. Dejstvo je, da vse tehnologije, a posebej elektronska, prinašajo stalen tehnični napredek, v katerem se zmeraj na novo porajajo nove in nove zahteve po meritvah.

2. MERILNA TEHNIKA V PROIZVODNJI

Tehnični nivo, kvaliteta ter zanesljivost proizvodnje so določeni z uporabo učinkovitih meritev in testirne tehnologije. Dejstvo je npr., da se čas, potreben za izdelavo elektronskega iz-

V zadnjih 50 letih je bil razvoj merilne tehnike zelo intenziven. Približno vsakih 10 let se javlja nova generacija naprav in njihova tehnološka vsebina povzroči bolj hiter nadaljnji industrijski razvoj v svetu. Kronološko gledano je potekal razvoj približno takole:

- 1930—1940 — merilne naprave
- 1940—1950 — regulatorji
- 1950—1960 — merilni pretvorniki
- 1960—1975 — procesni računalniki
- 1975— — mikro računalniki

Z aspekta meritev in upravljanja pomeni to naslednji razvoj:

- a) merilna tehnika: meritve stanja posameznih objektov
- b) upravljanje: upravljanje stanja posameznega objekta
- c) avtomatizacija: avtomatizacija podsistema
- d) procesni računalniki: avtomatizacija proizvodnje
- e) mikro računalniki: avtomatizacija energetskih, materialnih in informacijskih sistemov.

Sedanja avtomatizirana proizvodnja je značilna po:

- a) veliki vsebini podatkov
- b) hitri realizaciji logičnih in aritmetičnih funkcij
- c) realizaciji inteligentnih elektronskih sistemov brez direktnega vključevanja človeka.

1. Hierarhijska in distributivna struktura merilnih in avtomatiziranih sistemov.
2. Interaktivna komunikacija med človekom in procesorjem.
3. Poenotene modularne konstrukcije naprav s standardiziranimi adapterji.
4. Decentralizirani merilni sistem z več mikroprocesorji, ki so:
  - a) fleksibilni
  - b) poceni
  - c) zanesljivi
  - d) funkcionalni
  - e) servisabilni.

Vgrajeni mikroprocesorji imajo prednost zaradi boljše obdelave merse informatike — vendar takšne naprave zahtevajo investicijska sredstva in ustrezne kadrovske strukture.

3. ZAVAROVANJE KVALITETE

Ko se kupuje nova oprema, je treba misliti na možnosti kombiniranja nove in stare merilne opreme, kar pomeni: 1. Obstoječe stanje v produkcijskih faktorjih (sredstva in ljudje) je možno in nujno preoblikovati samo po-

stopno z usmerjenim investiranjem in dodatnim usposabljanjem ljudi.

2. Navadni instrumenti in naprave z ustreznimi karakteristikami se lahko še naprej uporabljajo — morda še bolj izkoriščeni v kombinaciji z enostavnim računom.

Vsak postopek in meritve nosijo s sabo tudi svoj tehnološki učinek, ki je odločilen za nabavo določene opreme. Tipična ekonomska merila so: cene, stroški in prihodki. Dejstvo je, da je kombinacija mikro računalnika s klasičnimi instrumenti najboljša rešitev, pri čemer je odločilen skrajšan čas meritev in testiranja. Povzročila ga mikro računalnik. Učinkovitost računalniških aplikacij raste s številom podobnih rešitev, a z večjim številom aplikacij padejo tudi stroški programiranja.

4. KADER IN SOLE

Omenjeni merilne tehnike v proizvodnji, ki je neločljiva del življenja vsakega delovnega človeka, si ne moremo zamisliti brez splošnega in specializiranega šolanja. Združeno delo nujno rabi strokovni kader, ki bo z znanjem merilne tehnike sposoben izboljšati rezultate združenega dela. Sistem izobraževanja mora sprejeti na prakso absolventa z močnim znanjem in sposobnostjo za timsko ustvarjalno delo v neposrednem ali posrednem stiku z industrijo. To področje je zelo važno in zahteva posebne naprave tako za splošno kot tudi za specialistično izobraževanje.

5. RAZISKAVE

Cilji projektov raziskav so: razvoj merilne tehnike, spremljanje razvoja in tehnologije v svetu, predvsem pri prenosu znanja in proizvodnjo. V naslednjem obdobju je ena od glavnih nalog lansirati takšne projekte, ki bodo krepili proizvodnjo, tehnične regulative in metrološki sistem. Posebno so pomembni projekti, važni za vsa

območja SFRJ — kot nekatere primerjalne študije.

6. METROLOŠKA ORGANIZIRANOST

Za uspešen razvoj proizvodnje in družbe — kvalitete in produktivnosti — je nujna ustrezna metrološka organiziranost. Glavna naloga organizirane metrologije pa je oblikovanje in vzdrževanje merse enotnosti na določenem področju. Razen zakona o merah in merilih rabi naša družba še nekaj več: metrološko organiziranost, ki bo dovolj močna glede na stroko, opremljenost in organizacijo, da bi mogli izpolniti naloge naše izvozne usmerjene proizvodnje.

7. SKLEPI

Navedenih je nekaj problemov proizvodnega in gospodarskega učinka merilne tehnike. Dejstvo je, da so merilni inženiring, industrijska metrologija, testirna tehnika in kontrola kakovosti povezani z združitvijo klasične opreme in mikro računalnikov. Končni cilj je: krepitev dejanske moči gospodarstva in ustvarjanje primerjalnih prednosti za nastop na tujem in domačem trgu ob graditvi samoupravne skupnosti v predvidenih smereh razvoja. Temu cilju se lahko približamo:

1. Predvsem je treba v poslovanju vpeljati skrb o pojmih:
  - dobro — slabo
  - boljše — slabše
  - točno — netočno
  - pravočasno — pozno
  - poceni — drago
  - in podobno
2. Ob ugodni politiki ustvariti ugodne pogoje za razvoj merilne tehnike in tehnične regulative v tehničnem in družbenem pomenu kot imperativ sodobnega gospodarstva.

Literatura:

- Resolucija JUKEM '80
- R. Zorko: Pravci razvoja i merna tehnika.

Miroslav Paškvan, dipl. inž.

Kako razpravljamo v OO ZSS pred akcijami

V času, ko je v ravenski železarni dokaj razgibana samoupravna in politična aktivnost, se vedno bolj tudi pred osnovne organizacije zveze sindikatov Slovenije postavljajo razne pomembne naloge in akcije. Kako se za izvršitev teh pripravijo v osnovnih organizacijah, smo tokrat vprašali dva predsednika izvršnih odborov.

LUDVIKA ŠTAMPAN, predsednica OO ZSS delovne skupnosti za gospodarjenje:

»V naši osnovni organizaciji sindikata smo se vseh dosedanjih nalog in akcij — ki jih je posredovala konferenca ali zaradi potreb v delovni skupnosti — lotili z vso resnostjo. Tako je bilo tudi lani, ko smo se pripravljali za problemsko konferenco sindikatov o nagrajevanju po delu. In tudi takrat, ko smo se delavci delovne skupnosti za gospodarjenje v velikem številu udeležili delovne akcije pri Ivarčkem jezeru. Nič manj aktivni pa nismo te dni, ko se pripravljamo za problemsko konferenco, na kateri bo stekla beseda o družbenem standardu in o informiranju.

Takoj, ko je izvršni odbor naše osnovne organizacije dobil gradivo oziroma smernice za problemsko konferenco, smo o njih najprej razpravljali člani izvršnega odbora. Celotno gradivo pa smo razposlali tudi po oddelkih, tako da so svoja mnenja lahko dali tudi ostali delavci. Sele po sprejetju njihovih mnenj (teh je bilo bolj malo) se je ponovno sestel izvršni odbor, ki je nato izoblikoval stališča naše OO ZSS in jih posredoval izvršnemu odboru konference sindikatov v železarni. Izoblikovana stališča pa smo dali tudi na vse oglasne deske v naši delovni skupnosti. Vse naše pripombe in stališča pa bosta na problemski konferenci podala dva naša delegata, ki smo ju izvolili,« je dejala Ludvika Štampan.

In kako se lotevajo pomembnih akcij v osnovni organizaciji ZSS TOZD stroji in deli, je povedal predsednik izvršnega odbora TOMAŽ KERN.

»Bolj široko zastavljenih akcij sindikata v naši TOZD ni. Ker je tako, ni ni čudno, da se o pomembnih zadevah v OO ZSS danes še vedno preveč forumsko odloča. In da je tako, je več vzrokov. Kot na dani je, da se v naši TOZD še vedno pre malo poslužujemo sindikalnih skupin. Pa tudi informira-

nje znotraj TOZD, predvsem pa v osnovni organizaciji, še ni najboljša. In ne nazadnje je del krivde tudi pri članih izvršnega odbora, saj ne opravljajo svojih nalog, kot bi jih morali. Tudi sedaj, ko se pripravljamo za problemsko konferenco sindikatov o družbenem standardu in o informiranju, pri nas niso stekle širše razprave. Tako je o sedanji oceni razpravljal samo izvršni odbor, ki je tudi sestavil stališča. Izvršni odbor je namreč menil, da v tem primeru širša javna razprava ni bila potrebna, saj ta ne bi dala drugih stališč, kot jih je dal izvršni odbor. Sicer pa bo o vseh teh vprašanih več povedano na problemski konferenci.

Čeprav se zavedamo, da ne delamo prav, da smo tudi tokrat delovali forumsko, se temu nismo mogli izogniti. V zadnjem času namreč ni bilo prostega časa za organiziranje širše razprave. Je že tako, da zadnje čase sindikatom v železarni Ravne zmanjka časa za mnoge pomembne javne razprave. Mogoče je tako prav, saj je že preveč sestankovanja. Kot kaže, pa bomo komaj imeli več časa tudi za razprave o zaključnih računih, saj bomo imeli za te razprave samo tri dni časa,« je sklenil Tomaž Kern.

F. Rotar

ZA DOBRO VOLJO

Paddy pravi, da dekleta ne bi smela nositi tako ozkih kavbojk, ker on zaradi tega sploh ne more dihati.

Gost: »Hej, natak, ta zrezek je na pol pečen.«
Natak: »Pojejte samo pečeno polovico!«

Pijanec: »Povejte mi, prosim, kje sem?«

Polica: »Na vogalu trga Piccadilly in ulice Haymarket.«

Pijanec: »Ni važna ulica, povejte samo, v katerem mestu.«

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto VIII

Ravne na Koroškem, 27. februarja 1981

Št. 2

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Peter Metulj, Irma Fajmut, Karlo Kreuh in Marjana Kjørpenčev, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«.

Razpravljali smo

Člani osnovne organizacije ZSMS delovne skupnosti za kadre in splošne zadeve smo pričeli aktivno delati meseca aprila, po ustanovni konferenci, ki je bila 3. 4. 1980. Naša osnovna organizacija ZSMS šteje 43 članov, od tega 31 mladink in 12 mladincev.

25. 12. 1980 smo mladi sklicali problemsko konferenco, ki se je odzvalo 14 mladih, ravnatelj delovne skupnosti, sekretar ZK naše osnovne organizacije, predstavnik izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata, vodja splošnih služb, vodja pravne službe in predsednik koordinacijskega sveta OO ZSMS železarne Ravne.

Prisotne smo seznanili o dejavnostih, ki so bile izvedene v preteklem letu. Ugotovili smo, da so naše aktivnosti potekale dokaj uspešno na področjih rekreacije, idejnopolitičnega izobraževanja, družbenoekonomskih odnosov ipd. Sodelovali smo na raznih delovnih akcijah, srečanjih, športnih tekmovanjih. Poudarili smo tudi to, da je potrebno več mladink in mladincev iz našega okolja vključiti v aktivno sodelovanje pri raznih akcijah, saj bi se le tako naloge porazdelile in bi s tem bili naši rezultati na vseh področjih našega dela in življenja vidnejši.

V programu dela osnovne organizacije ZSMS za leto 1981 je poudarjena naša najpomembnejša naloga, da aktiviramo člane in jih vključimo v sodelovanje na vseh področjih. Da pa bo vključevanje uspešno, je potrebno predhodno izobraževanje mladih na raznih seminarjih, sestankih in podobno. Razmišljali smo tudi o tem, da bi organizirali diskusije s predstavniki strokovnih služb z različnih področij. Omenjeno izobraževanje je istočasno pomembno pri uresničevanju kadrovske politike na nivoju delovne organizacije.

Nadalje si bomo prizadevali za tesno sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami. Tudi obliko aktivnosti mladih — prostovoljno mladinsko delo — moramo še naprej krepiti, saj pomaga razvijati tovarništvo, izkušnje pri delu ipd.

Aktivnosti smo si začrtali tudi na področju kulture, športa, ohranjanja revolucionarnih tradicij, splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Svoje delo bomo povezovali s programom koordinacijskega sveta OO ZSMS železarne Ravne ter se s tem vključevali v delo krajevne konference ZSMS in občinske konference ZSMS Ravne.

V razpravi pa je bilo rečeno, da se naj osnovna organizacija pogloblja v reševanje osebnih problemov svojih članov (izobraževanje ob delu, stanovanjski problemi, neprimerna zaposlitev itd.) ter jim pomaga.

Zadali smo si nalogo, da bomo še naprej izvajali akcije, kot je n. pr. bila akcija

»JAZBEC«, v katere bomo vključili vse zaposlene v naši delovni skupnosti (pomoč kmetom pri jesenskih opravilih, spravilo pridelkov itd.)

Razpravljali smo tudi o navezavi stikov z osnovno organizacijo ZSMS iz druge delovne organizacije.

Ob koncu je bila izražena želja, da prispevamo čimveč predlogov o interesnem delovanju mladih ter se na prihodnjih srečanjih dobimo še v večjem številu.

Irma Fajmut

Problemsko - programska konferenca mladine v TOZD komerciala

Minilo je leto dni, odkar smo se mladi v TOZD komerciala prvič sestali in ustanovili svojo osnovno organizacijo. Da bi temeljito pregledali svoje delo, smo se zbrali na letni konferenci. Zbralo se nas je le 11 mladih. Konferenci pa so prisostvovali še tov. ravnatelj, predsednik IO OOOZS in mentor.

Tov. predsednik je podal uvodno razpravo o delu mladinske organizacije. Ugotovil je, da smo mladi za delo v osnovni organizaciji ZSM zelo nezainteresirani. Sreče-

vali smo se z neudeležbo članov osnovne organizacije na sejah; akcij so se udeleževali le eni in isti; šepa informiranje; našega utripa ni bilo čutiti.

V nadaljevanju smo razpravljali vsi. Razmišljali smo, kako bi poživili delo mladih v TOZD, kako bi pritegnili v naše vrste več mladih — 54 nas je, vse akcije pa so plod le peščice. Enotni smo si bili, da bomo morali organizirati take akcije — predvsem športna tekmovanja — ki bodo pritegnile mlade.

Zadnja nežnost zime

Sprejeli smo predlog, da bi po oddelkih ustanovili skupine: v špediciji, skladiščni operativi, na upravi — prodaja, nabava, izvoz, uvoz, propaganda. Na seji predsedstva smo že zadolžili posameznike, da bomo že do srede februarja ustanovili skupine. Prav tako bodo ti organizatorji (skupin) morali razmisliti, kako bomo organizirali vodenje skupin. »Glavni« bo tudi član predsedstva osnovne organizacije, Na sejah bodo vodje poročali o problemih in težavah v svojem okolju, dali tudi pripombe in predloge. Tako bodo tudi člani predsedstva upravičili zaupanje: na sejah bomo reševali probleme, ki nas tarejo kot mladince, proizvajalce, samoupravljajce, potrošnike; dogovarjali se bomo za nadaljnje akcije; približali bomo ZSM vsem mladim v TOZD; na skupnih sejah bomo tudi lažje razpravljali, dajali tehtne razloge — kar pa velja tudi za zbere delovnih ljudi.

Veseli smo, da so tudi mladi komunisti zavzeli drugačen — pravilen — odnos do dela v mladinski organizaciji.

Razpravljali smo tudi, kako smo v preteklem obdobju sodelovali z drugimi DPO.

Sklenili smo, da bomo sodelovanje še poglobljali.

Na konferenci smo sprejeli svoj akcijski program dela. Člani predsedstva so ga sestavili tako, da so zajeli vsa področja interesnega delovanja mladih v TOZD: športno področje (izvedba prvenstva v sankanju, plavanju, namiznem tenisu), kulturno področje (organiziranje ogleda kulturnih ustanov in predstav), LODS (organiziranje taktično — orientacijskega pohoda, izvedba prvenstva v streljanju, organiziranje raznih predavanj), idejnopolitično področje (organiziranje predavanj na aktualne teme). Delovali pa bomo tudi na področju družbenoekonomskih odnosov.

Program je za »naše razmere« zares bogat. Toda: mladi smo, polni elane in zanosa. Prepričana sem, da bomo z boljšo organiziranostjo, boljšim informiranjem ter pravim dostopom do članov ZSM naše osnovne organizacije delovali tako, kot si želimo.

Marjana Kjørpenčev

Vseeno pa smo zadovoljni, ko se srečamo in pogovorimo o težavah, ki nas težijo.

Mislím, da smo v lanskem letu kar dobro pričeli z delom. Že na začetku smo sodelovali pri prenosu štafetne palice. Imeli smo tudi več kulturnih prireditev; ena od osrednjih pa je bil turnir v spomin Franja Malgaja. Ta turnir je že tradicionalen.

Organizirali smo tudi več lokalnih delovnih akcij. Pomagali smo pri urejevanju železniške postaje, pri polaganju kabla za električno napeljavo ob železnici, sodelovali smo tudi na delovni akciji na Navrškem vrhu. Pripravili smo kresovanje ob prazniku dela in dnevu mladosti; pa plese ob najrazličnejših priložnostih in še in še bi lahko naštevali.

Solidne uspehe dosegamo tudi na področju športa. Športno društvo Franjo Malgaj Dobrije ima odbojgarsko ekipo, ki dosegá že precej vidne uspehe.

Torej naš osnovni cilj je, da se mladi med seboj povežemo, da gojimo dobre medsebojne odnose — le s tem bomo ostali dobri prijatelji in tovariši.

Marjana Sekavčnik

Mladinska organizacija Franjo Malgaj Dobrije

Naša mladinska organizacija je po nastanku še zelo mlada. Ustanovljena je bila lani aprila na pobudo nas samih. Zbrani smo iz treh koncev, in sicer: Tolstega vrha, Dobrij in Koroškega Selovca. Ime naše mladinske organizacije smo si izbrali po revolucionarju in borcu Franju Malgaju.

Sedaj šteje mladinska organizacija Franjo Malgaj Dobrije 50 mladincev, vendar moram že na začetku povedati, da jih red-

no obiskuje sestanke le okrog 30. Sestanke imamo navadno dvakrat na mesec.

Seveda pa se tudi mi, kakor večina drugih mladih, srečujemo z najrazličnejšimi problemi. Prvi in največji je ta, da nimamo ustreznega prostora, v katerem bi se lahko shajali, imeli kulturne prireditve, plese ipd. Sedaj imamo majhno sobo pri Rutniku in moramo mladinci s Koroškega Selovca dobre pol ure hoditi peš do tja.

PREGOVORI

Dvema gospodarjema ne moreš služiti, zlasti, če sta ženski.

Čas je zlato, le zamenjati ga je težko.

Dolgotrajna sreča pojema že zaradi svoje dolgotrajnosti.

Kar je pridnost sto in sto mravelj vkup spravila, lahko osel z eno samo stopinjo uniči.

Žebelj lahko reši podkev, podkev konja, konj moža, mož pa čelo deželo.

Malokateremu pride na misel, da imajo tudi drugi zasluge.

Prebujenje

Praznik žensk

Letos mineva že 71. leto, odkar so v Köbenhavnu proglasili 8. marec za mednarodni dan žena. Dolga in težavna je bila borba za enakopravnost žensk ob zakoreninjeni moški tradiciji. Stoletja in stoletja so se borile za neodvisnost, za ekonomsko, politično in socialno svobodo.

Kako pa je danes pri nas?

V zakonodaji ljudske republike se uresničuje načelo enakopravnosti: Ženske so enakopravne na vseh področjih državnega, gospodarskega in političnega življenja; zakon varuje interese matere in otrok; zakon in družina prideta v varstvo države; oba zakona sta enakopravna, ženska je enakopraven državljani. Enakopravnost moških in žensk je razglašena tudi kot mednarodna obveznost ustanoviteljev Združenih narodov v ustavni listini, tam, kjer je zapisano o obvezni zagotovitvi enakopravnosti narodov in držav.

Vendar danes kljub temu še vedno lahko zatrdimo, da je pri nas zakoreninjena tradicija (ženske naj bodo doma in skrbijo za otroke ter gospodinjijo, moški pa naj hodijo v službo in s tem preskrbujejo družino). To seveda ni enakopravno — žena je še vedno vsaj materialno odvisna od moževega osebnega dohodka. Vse bolj opozarjamo, naj dela žena tudi izven hišnega gospodinjstva — pa ne le zaradi ekonomske nuje, temveč zato, da se z lastnim družbenim delom uveljavlja kot enakopravna občanka. Pa je temu res tako? Pa jo vedno sprejmejo kot enakopravno občanko socialistične družbe? Kaj ne pogledajo moški malo postrani, če se v letalstvu naenkrat pojavi ženska — pilotka? Kaj pa dela ona tu, saj sploh ne zna pilotirati? Ali ne vzamejo na razpisu, kjer gre za fizično delo, prej moškega kot žensko? Še danes je tradicija, da se dela delijo na tako imenovana »moška« in »ženska« (zakaj ne ženska pilotka in moški administrator?)

Pomembno poglavje o enakopravnosti moških in žensk je tudi poglavje načrtovanja družine. Pri nas govori zvezna resolucija o načrtovanju družine iz leta 1969, in sicer, da je to pravica in dolžnost posameznika in staršev. Pa ni to velikokrat pravica očeta in dolžnost matere? Priznati je tudi treba, da se je danes v kontracepciji ogromno spremenilo — v prid ženskam. Same prevzamejo odgovornost in tudi sa-

me se lahko odločijo, kdaj bodo imele otroke. V enakopravnih odnosih naj bi bil to dogovor med moškim in žensko.

V patriarhalnih družinah je to drugače — tako, kot je bilo v preteklosti. Ženska je stroj za rojevanje otrok in moški kontracepcije ne priznava, o njej sploh noče slišati. Nekoč so Nemci ženskam priznavali 3 K: Kinder — Küche — Kirche ali otroci — kuhinja — cerkev.

Ob mednarodnem letu žensk 1. 1975 v Mehiki so s pozornostjo poslušali poslaničico predsednika Tita: »Globoko sem prepričan, da sta družbena vloga in položaj žensk prepričljiva kazalca splošnega razvoja dru-

Sestanek z našimi študenti

žbe in da pomeni vsaka akcija, usmerjena k reševanju problema žensk, prispevek k splošnemu napredku celotne družbe in prek nje k napredku celotne svetovne skupnosti in obratno. Z množično in aktivno udeležbo v našem osvobodilnem boju so si jugoslovanske ženske izbojevale pravico, da so tudi v mirnem času eden odločujočih dejavnikov za ustvarjanje in razvijanje novih socialističnih samoupravnih odnosov v družbi.«

Barbara Sušnik

dejavnosti, ki zagotavljajo povečanje izvoza, čim večji čisti devizni učinek in višjo tehnično — tehnološko raven gospodarstva. Pri tem moramo imeti uporabo domačih zmogljivosti in hitrejši razvoj energetike, proizvodnje hrane ter poglavitnih surovinskih dejavnosti za našo ekonomsko prednost. Prisotne so ostre kritike na račun prevelike administracije na vseh področjih ekonomskega in družbenega življenja v naši državi. Oblike administrativnega vplivanja, ki zmanjšujejo možnosti neposrednega odločanja delavcev in so nasprotno delovanju trga in dohodkovnih odnosov, so zelo razvejene in raznolike. Inflacija in vse tisto, kar najbolj neposredno odraža naš težak gospodarski položaj, je privedlo do opredelitve o brezalternativnem sistemu socialističnega samoupravljanja glede na njegove osnovne elemente.

Namreč, nemogoče je pričakovati, da se bo položaj sam od sebe ali zgolj zaradi nekaterih zaključkov spremenil.

Neobhodno bo potrebna odločna akcija vseh državljanov Socialistične federativne republike Jugoslavije, seveda pa bomo morali ob vsem tem nujno zaostri tudi osebno odgovornost.

Dušan Brankovič

Vsak dan se pogovarjamo o ustalitvi

Vprašanje gospodarske ustalitve je resda vprašanje materialnih odnosov in ekonomskih zakonitosti, vendar je to tudi pomembno politično vprašanje.

Pri uresničevanju ustalitvene politike dosegamo dobre rezultate. Hkrati se kažejo resni problemi v preskrbi s surovinami

in reprodukcijskim materialom v gospodarskih odnosih s tujino, na področju porabe, zlasti investicijske, v preskrbi prebivalstva s posameznimi proizvodi itd. Nujna je široka akcija vseh organov in organizacij zveze komunistov in drugih organiziranih socialističnih sil ter delovnih ljudi in obča-

PRIZNANJA

Vse leto je potekala akcija za izbor najboljšega mladega samoupravljalca in za izbor najboljše osnovne organizacije.

Na koordinacijskem svetu OO ZSMS železarne Ravne smo na osnovi predlogov iz posameznih osnovnih organizacij ZSM ter na osnovi zapisnikov in poročil potrdili naslednji listi:

ZA NAJBOLJŠEGA SAMOUPRAVLJALCA V OO ZSMS

Anton GOLOB, RO Prevalje
Peter METULJ, industrijski noži
Vinko KRAJNC, ETS
Ivan PROŠT, valjarna
Maks KRAGELNIK, SGV
Jože IRŠIČ, SGV
Zdravko Mlakar, kovačnica
Irma FAJMUT, KSZ
Miroslav GARB, stroji in deli
Dušan BRANKOVIČ, stroji in deli
Milan IRŠIČ, orodjarna
Milan LAZNIK, pnevmatični stroji
Srečko HOVNIK, jeklarna
Jože JURAK, jeklarna
Jože BREZNIK, jeklolivarna
Zinka HARTMAN, KK
Srečko FRANC, RPT

ZA NAJBOLJŠO OSNOVNO ORGANIZACIJO

OO ZSMS TOZD RO Prevalje
OO ZSMS TOZD industrijski noži
Čestitamo!

HURA, SANKANJE

Šport — trimčkanje, gibanje na svežem zraku — je za nas izredno pomembno. Zdravo si je pretegniti ude, naužiti svežega zraka, sprostiti se na belih poljanah.

Člani IO OO ZS in predsednica OO ZSM TOZD komerciala smo se odločili, da za svoje člane organiziramo prvenstvo v sankanju. In sicer: za dvojice, posameznice in posameznike. Prvenstvo smo izvedli 30. januarja 1981. Proga je potekala od Ivarčkega jezera do Rimskega vrelca.

Ko smo zbirali prijave za tekmovanje, smo našli kar 54 udeležencev. Žal se nekateri niso pojavili na štartu — samo 40 nas je bilo. Bili pa smo dobre volje ter nasičeni s tekmovalnim (in tudi tovariškim) duhom. Startali smo vsake pol minute. Drug drugega smo spodbujali, si svetovali in stiskali pesti. Sodniki na cilju so natančno merili in zapisovali doseženi čas.

Najboljši po posameznih službah so prejeli priznanje. Prehodni pokal so prejeli predstavniki skladiščne operative, saj so bili najštevilneje zastopani.

Pa nasvidenje na prihodnjem prvenstvu!

Za vse udeležence smo pripravili praktične (a skromne) nagrade.

Pa še rezultati:

dvojice: Hribernik — Blodnik, Kričej — Urnaut, Rajzer — Ranc;

posameznice: Novak, Vetter, Kjorpenčev;
posamezniki: Merkač, Prikeržnik, Erjavc.

Marjana Kjorpenčev

Česa je svet poln

Svet je poln prijateljev za tiste, ki jih kot prijatelje srečujejo; in je poln sovražnikov za tiste, ki jih sovražno srečujejo.

Svet je poln imenitnih mož za tistega, ki hoče biti sam imeniten mož; in je poln odličnih žena za tisto ženo, ki hoče biti sama imenitna.

Svet je poln ljudi, ki so za nas dobri in prijazni, če smo dobrega in prijaznega srca. Za one pa, ki so kruti in zlobni, so vsi ljudje hinavci in goljufi.

Svet je poln hrabrosti, poštenosti in plemenitosti za one, ki so hrabri, pošteni, plemeniti.

Svet je poln priložnosti za one, ki so budno pripravljene jih izrabiti.

Svet je poln ljudi, ki nam na vso moč želijo pomagati, dokler dokazujemo, da si sami pomagamo.

Svet je poln ljudi, ki nam na vso moč želijo posoditi denar, dokler mislijo, da ga ne rabimo. Ne morejo pa tega storiti, če smo ga v resnici potrebni.

Svet je za one poln vzrokov za vojske, zdrahe in prepire vseh vrst, ki so k temu nagnjeni,

Svet ima v dovoljni meri zraka za dihanje, vode za žejo, hrane za lakoto. Lakota je le tam, kjer je razdelitev neuporabna.

Svet je poln majhnih otrok, ki potrebujejo družine in vodstva.

Svet je poln dokazov za dobro in poln izgledov za izboljšanje za vse one, ki jim je treba nekaj storiti in tudi store. Je pa tudi izredno neprimeren kraj za lenuhe.

Svet je poln ljubezni za one, ki ljubijo.

Pravzaprav pa je svet tako poln stvari, da bi — se mi zdi — morali biti srečni ko kralji.

(Pratika, 1928)

ŠOLA V NARAVI

Zopet je tu zima in njene radosti: sankanje, smučanje in drsanje. V petem razredu imamo šolo v naravi. Smučamo se po belih poljanah in se včasih tudi obrnemo na zadnjico. »Oh, kako me boli trebuh!« »Tudi mene.« »Strah me je!« smo vsi vprek govorili na začetku, ko smo stali na strmini in zrlji na konec proge. Pa je le nekako šlo in razdelili so nas v skupine. A zdaj smo morali »štanfati« v breg, kot pravimo. O, ne, nismo se še peljali z žičnico. Ne, tako hitro pa to ne gre. Učili smo se še, česar nismo znali. »Ne tako! Hrbet obrni k bregu! Pa bolj počasi!« je vpil tovariš z nami, mi pa smo drveli po progji navzdol. Včasih pa nas je tudi pohvalil: »Dobro je! Odlično!« »Jutri pa gremo na žičnico!« je dejala tovarišica v terek. Vsi smo bili veseli. No, in se vozimo, padamo, se pobiramo in se seveda tudi marsikaj učimo. Včasih je mrzlo in brije veter, vendar tudi sonca ne manjka. Za zdaj smo še vsi celi prismočali z naše poseke. Vendar pa smo le ugotovili eno napako v tej šoli: dve uri pouka!

Veronika Pušnik

osnovna šola Prežihovega Voranca
Ravne
5. a

Prvenstvo mladih železarjev v sankanju

KS OO ZSMS ŽR je v soboto, 17. 1. 1981, s pričetkom ob 10. uri organizirala sankaske tekme. Proga je potekala od Ivarčkega jezera do Rimskega vrelca. Na štartu se je zbralo komaj 18 mladincev iz posameznih OO ZSMS v ŽR. Kljub slabi udeležbi pa je bilo razpoloženje vedro, saj so bili pogoji za tekmovanje odlični:

Rezultati tekmovanja:

1. Srečko TRUP, OO ZSMS TOZD SGV
2. Gostenčnik, OO ZSMS TOZD jeklovlek
3. Drago MAVRIČ, OO ZSMS TOZD ETS
4. Marjan GORENŠEK, OO ZSMS TOZD SGV

Ekipno je 1. mesto že drugič zapovrstjo osvojila OO ZSMS TOZD SGV in s tem prehodni pokal v trajno last. Vsi zgoraj navedeni tekmovalci pa so prejeli praktične nagrade.

Referent za šport in rekreacijo
pri KS OO ZSMS ŽR
Tomo Šater

Dokler je še snega kaj...

3. KONGRES SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE

PRIPRAVE ZA KONGRES SO STEKLE

Na podlagi sklepa Zvezne konference SZDL Jugoslavije in poslovni-ka o organizaciji in delovanju Zveze sindikatov Slovenije o pripravah na 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije — ki bo od 16. do 18. junija letos v Beogradu — je občinski svet ZSS Ravne sprejel sklep o ustanovitvi koordinacijskega odbora, ki bo spodbujal, usklajeval in spremljal priprave na ta kongres v ravnski občini. Odbor sestavljajo:

1. Vodovnik Albert	Občinski svet ZSS Ravne, predsednik
2. Milinkovič Milojko	Občinski svet ZSS Ravne
3. Ivartnik Franc	Koroški zdravstveni dom Ravne
4. Jurak Jože	OK ZSMS Ravne
5. Ranc Rudi	Občinska zdravstvena skupnost
6. Volentar Franc	Osnovna šola Prežihov Voranc
7. Trokšar Jože	Občinska zdravstvena skupnost
8. Ošlak Miha	OK SZDL Ravne
9. Krištof Drago	Rudnik Mežica
10. Košuta Josip	Medobčinsko študijsko središče
11. Pratkanar Jože	KKZ TRATA Prevalje
12. Kacil Gvidon	Železarna Ravne
13. Leš Otmar	Občinska skupnost socialnega skrbstva
14. Tušek Franc	OK ZKS Ravne
15. Vrčkovnik Rudi	Skupščina občine Ravne
16. Odrlep Meta	IS skupščine občine Ravne
17. Mori Emil	Občinski svet ZSS, sekretar
18. Golobinek Alberta	Občinski svet ZSS Ravne
19. Čurin Milan	Lesna — Gozdarstvo Črna
20. Bukovec Andrej	IS skupščine občine Ravne
21. Golčer Tone	OK ZKS Ravne
22. Jelen Filip	Komunalno podjetje Prevalje
23. Matkovič Marko	OK SZDL Ravne
24. Mak Vlado	Železarna Ravne
25. Brodnik Drago	Družbeni pravobranilec samoupravljanja občine Ravne
26. Bevc Bine	Kulturna skupnost Ravne
27. Močnik Ivan	ZB NOV Ravne
28. Sedelšak Jože	Skupščina občine Ravne
29. Polanc Tone	SO Ravne, Koordinacija SIS
30. Gavez Ivan	Rudnik Mežica
31. Mlakar Emil	SDK, podružnica Ravne
32. Uranc Anton	Instalater Prevalje
33. Mešl Mateja	Ekonomski center Ravne
34. Zorman Ivan	OO ZKS aktiv neposrednih proizvajalcev
35. Stamenkovič Boro	Gradis Ravne

Na prvi seji 13. februarja so člani odbora ob razpravi o gradivu za 3. kongres sprejeli stališče, da se prek družbenopolitičnih organizacij v tozidih in delovnih organizacijah ter v drugih samoupravnih sredi-rah začne razprava na temo kongresa »združeno delo v boju za samo-upravni in družbenoekonomski razvoj«. Povsod je treba opredeliti programe delovanja in razprav, ki so že stekle. Občinski svet ZSS Ravne bo izvedel seminar za izvedbo razprav, ki bi morale biti naravnane tako, da odkrivamo slabosti in težave pri uveljavljanju našega socialističnega samoupravljanja in v podajanju pobud za izboljšanje delovanja samoupravljanja.

V okviru priprav na 3. kongres so že ali še bodo v nekaterih delovnih organizacijah ravnske občine potekale razne aktualne razprave. Tako v železarni Ravne na temo »delovanje delegatskega sistema v OZD«, v rudniku Mežica na temo »samoupravno sporazumevanje na dohodkovnih odnosih«, v Instalaterju Prevalje pa na temo »pridobivanje in razporejanje dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke«. Da bodo te razprave dobro pripravljene in da bodo pravočasno stekle, je odbor za vsako DO imenoval šestčlanske delovne skupine, za informativno propagandno dejavnost pa je pooblastil svet za informiranje pri OK SZDL Ravne.

Pripravil: F. Rotar

ŠE ENKRAT:

KOMUNALA SE TRUDI

V Informativnem fužinarju št. 2 z dne 30. 1. 1981 je na strani 12 z naslovom KOMUNALA SE TRUDI objavljen intervju z direktorjem tega podjetja.

Ne bi se spuščal v analizo ter polemiko vsebine tega članka, če bi bil njegov naslov primernejši glede na rezultate dejanskega stanja. Vendar mislim, da bi resnici na ljubo ter vrsto primerov in brez pridržkov lahko zapisali: KOMUNALA SE NE TRUDI, kar

je potrdila tudi razprava na zadnji seji sveta potrošnikov pri krajevni skupnosti Mežica dne 14. 1. 1981. Naj v ilustracijo navedem le dve značilnejši primerjavi.

Pred organiziranjem Komunalnega podjetja Prevalje so se krajevne skupnosti po takratnih močeh in sposobnostih pač same ukvarjale s komunalno dejavnostjo. Ob tem je neizpodbitna resnica, da so bili pločniki, križišča in mežiške ulice v zim-

skem času boljše očiščeni kot sedaj. Če bi dejal z oceno »zelo slabo«, bi bila še predobra, temveč primernejša »zanikrno«. Pri tem nimam v mislih le stranskih ulic in cest, temveč predvsem pločnike ob avtobusnih postajah ter glavni — Partizanski cesti, ki je pod vsako kritiko, da ne omenjam še drugih — stranskih s križišči po vsakokratnem sneženju, kako se v nedogled zrcalijo.

Enake in podobne ugotovitve bi veljale tudi za ostale kraje, zlasti pa za Prevalje, kjer je znano, da je bil glavni trg ob avtobusni postaji ter s parkirnimi prostori po vsakokratnem sneže-

nju najpozneje v enem dnevu temeljito očiščen, kar sedaj ni primer. Ob tem pa ne kaže prezreti še razlike o tehnični opremljenosti takratnih krajevnih skupnosti ter sedanjega komunalnega podjetja.

Prav gotovo je resnica, da ob izvajanju dolžnosti komunalno podjetje ni v zavirljivem položaju, vendar menim, da manjka dosledne dinamične ter organizirane kontrole, kajti dejstvo je, da jadikovanje v časopisnih člankih brez istočasne smeje idejnosti ne razrešuje obstoječe problematike.

Albin Ošep

Varčevanje z energijo

Varčevanje z energijo ne posega samo v industrijske objekte, ampak tudi na druge stavbe. Pri pregledu literature sem našel na zelo zanimiv in ilustrativen članek, kako so se lotili varčevanja v upravni stavbi, podobni naši.

V stavbi je zaposlenih okoli 100 ljudi, prostori so namenjeni samo za potrebe administracije. Na enoto površine potrebujejo 380 MWh/m²/leto energije, tako za toploto kot za razsvetljavo.

V obravnavo so vzeli naslednje varčevalne ukrepe:

1. Reduciranje temperature v prostorih za 2° C.

2. Reduciranje temperature v prostorih od 18° C na 15° C v času, ko se ne dela.

3. Začetek zniževanja temperature ob 17. uri popoldan, prej ob 19. uri.

4. Znižanje temperature sanitarne tople vode od 60° C na 40° C.

5. Zreduciranje porabe sanitarne tople vode za 20 %.

6. V kritičnih prostorih (vogalni prostori) so montirali dodatno električno gretje, s tem so prestavili začetek in konec sezone ogrevanja za 30 dni.

7. Instalacija lokalnih bojlerjev za sanitarno toplo vodo, ki se vključijo poleti in v prehodnem obdobju.

8. Uporaba sevalnih folij z ogrevalnimi telesi.

9. Ureditev regulacije sistema.

10. Instalacija termostatskih ventilov: montirali so jih na 50 % ogrevalnih teles, ostalih 50 % se uporabi za osnovno gretje.

11. Izključitev recirkulacije sanitarne tople vode po delu.

Navedene varčevalne ukrepe so ocenili in dobili prihranke, prikazane v tabeli.

Št. ukrepa	Vrsta ukrepa	Ocenjen prihranek	Dosežen prihranek
1.	Znižanje sobne temperature	12	8
2.	Znižanje temperature čez noč	19	10
3.	Skrajšanje časa ogrevanja	2	—
4.	Znižanje temper. sanitarne tople vode	0,3	—
5.	Znižanje porabe sanitarne tople vode	1	—
6.	Uvedba električnega ogrevanja	6	3
7.	Separatni bojlerji	1	—
8.	Folije za radiatorje	2	—
9.	Zboljšanje regulacije	5	—
10.	Termostatski ventili	6	—
11.	Recirkulacija tople sanitarne vode	4	4
Vsota		58,3 %	25 %

Iz tabele je lepo razvidno, kaj se dogaja pri varčevalnem programu. Ocenjeni prihranki so dobljeni iz zakonitosti termodinamike, medtem ko so doseženi rezultati nižji. Vzroki niso v slabo ocenjenih prihrankih, ampak v dejanskem dogajanju, v obnašanju ljudi in načinu dela.

Znižanje sobne temperature je bilo doseženo samo za 1° C in ne za 2° C, kot je bilo v začetku planirano. Zaradi akumulirane toplote v stenah stavbe se ne doseže planiranih 15° C, zato niso dosegli planirane vrednosti. V prvi fazi se ni uporabljal ta ukrep. Poraba v stavbi je tako majhna, da je prihranek zanemarljiv, enako velja tudi za naslednji ukrep. Reduciranje kurilne dobe za 30 dni je izbrano preveč idealno. Realno se je doseglo 15-dnevno skrajšanje kurjenja. Zaradi investicij se ni šlo v realizacijo. Folije so ljudje poškodovali in so jih odstranili. Investicija za zboljšanje regulacije je v primerjavi z velikostjo objekta prevelika. Enako velja za uvedbo termostatskih ventilov.

Stopnja prihranka je zelo velika. Skoraj 60 %, s tem, da upoštevamo ukrepe brez in z investicijo. Če se za vestno odgovorno investiranju, vidimo, da lahko prihranimo 25 % energije. Zanimiv je tudi podatek, da se pri ocenjevanju izhaja iz osnov, ki se v praksi izkažejo kot nerealne.

Taka analiza varčevanja je bila napravljena v Švici. Kako pa naj tako varčevanje izgleda recimo v naši upravni stavbi. Po tabeli bi bilo smiselno upoštevati naslednje ukrepe:

— znižanje temperature v pisarnah

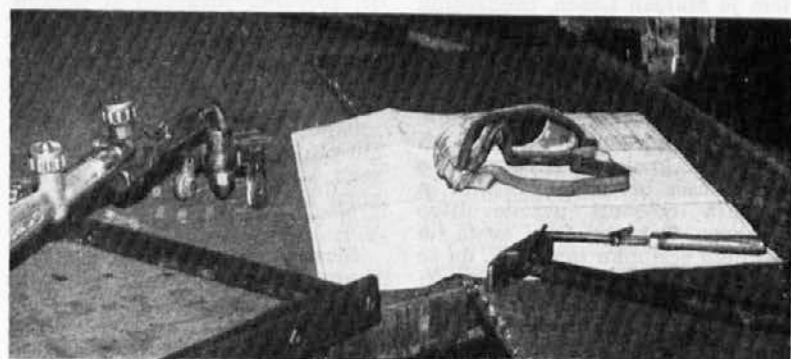
— znižanje temperature čez noč

— zboljšanje regulacije sistema ogrevanja

— uvedba termostatskih ventilov.

Od naštetih ukrepov naj bi tudi vse izvajali, razen uvedbe termostatskih ventilov. Teoretično se ocenjuje prihranek za navedene štiri ukrepe okoli 35 %. Praktično lahko upamo, glede na izkušnje, prihranek do 15 %, kar pomeni pri letni porabi 927 MWh energije in po današnjih cenah 270.000 din prihranka.

Mag. Dušan Vodeb

Fabriško tihožitje

AKCIJA »TISOČ DELAVCEV — SODELAVCEV«

Inovatorji in rehabilitirani invalidi

Med probleme, ki so sami po sebi dovolj težki ali največkrat pretežki, gotovo spada inovatorstvo oziroma inovatorji. Enako težavnost dosežemo invalidi oziroma rehabilitacija invalidov za drugo, ustrežnejše delovno mesto.

Morda pa smo sposobni riskirati toliko energije, časa in entuziazma ter mimo logike oba problema združiti v eno, nakar bi, upajmo, postala oba problema skupaj in vsak zase lažja in zanimivejša.

Združitev v obliki sodelovanja se da na kratko opravičiti oziroma obrazložiti.

Marsikateri novo nastali invalid je premeščen na ustrežnejše delovno mesto, ki pa ga je zelo težko najti in je človek soočen z omejeno sposobnostjo nasproti težavam tehnološke in družbene narave.

Če bi bil invalid socialno v redu sproščen in organiziran, bi se lahko obrnil na inovatorja, ki je v njegovem tozdu ali izven že dosegel ali izvedel izboljšavo ali inovacijo na področju, kjer je invalid običal v težavah, že tako komaj napredujoč v družbi. S tem bi dosegli, da bi prizadevanje

inovatorjev dobilo humanejši smisel kot zgolj lov na visoka nadomestila. Množičnost preprostih izboljšav in inovacij pa bi se družbeno registrirala oziroma bolj organizirano usmerila in s tem bi razbremenili posameznike, ki so profesionalno odgovorni za to zvrst dela in jim omogočili strokovnejši pristop k razreševanju omenjenih problemov.

Vsak invalid bi se pri delu počutil uspešnejši in enakovrednejši pri ustvarjanju prihodnosti delavske družbe in se zavedal, da je učinkovita prošnja delo, ki ne umaže osebne svobode.

Priznati moramo, da se družba v najširšem smislu, odkar pomnimo, trudi, da bi se tako obnašala, posamezniki, ki se trudijo v tej smeri, pa so v manjšini.

Če pa bi to v praksi zaživel kot tradicionalni premik pretežne večine, bi bila to najvišja oblika socialističnega samoupravljanja ali naložba energije, časa in entuziazma. Takrat bi se moralo priznati, da smo premaknili kolo zgodovine v pozitivni smeri naprej.

S. Kresnik — Sivec

Iz naših krajev

KS ČRNA NA KOROŠKEM:

SPOMINSKO OBELEŽJE NOV V TOPLI

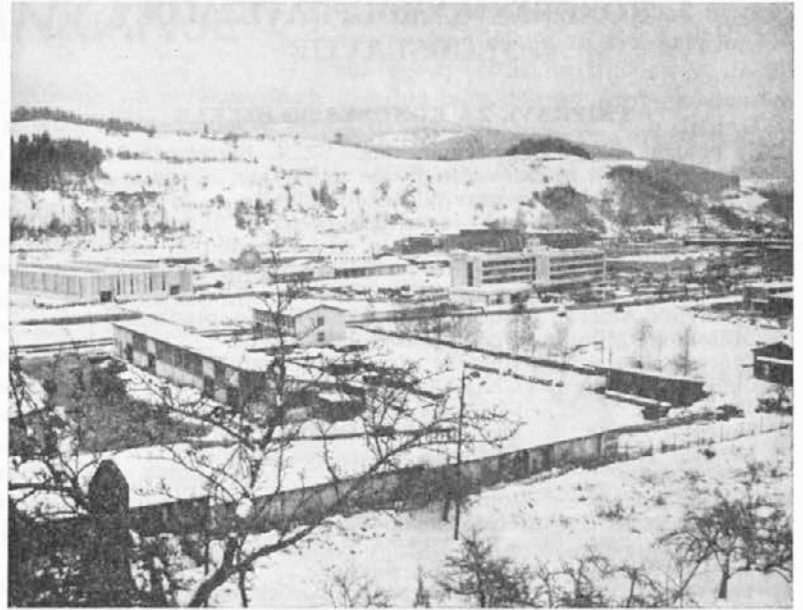
Pri občinskem odboru ZZB NOV Ravne že nekaj časa deluje poseben odbor za ureditev spominskega obeležja NOV v Topli ob vznožju Pece. V Topli, na zgornjih Kočnikovih travnikih, kjer je med drugo svetovno vojno stekla zibelka koroškega partizanstva, naj bi pričeli že zgodaj spomladi urejevati večjo spominsko obeležje iz lesa. Kot smo izvedeli na krajevni skupnosti v Črni, naj bi odbor, ki ga vodi Ivan Hercog iz Črne in v katerem je tudi Pavel Zaver-Matjaž, nekdanji komandant Koroškega odreda, te dni že razgrnil idejni načrt spominskega obeležja. Ob tem je **Marjan Lačen**, predsednik sveta tamkajšnje krajevne skupnosti, dejal, da predvidevajo, naj bi bilo spominsko obeležje gotovo do avgusta, ko bodo Črnjani praznovali svoj krajevni praznik.

Tudi svet potrošnikov pri črnjanski krajevni skupnosti se zadnje čase bolj redno sestaja in poskuša reševati nezadovoljivo preskrbo. Tako so člani sveta na zadnjem sestanku ugotovili, da se preskrba niti v eni črnjanski trgovini zadnje štiri mesece ni dosti izboljšala. Krajanje še vedno niso zadovoljni s kvaliteto kruha, ki ga pečijo v tamkajšnji Intesovi pekarni. Da bi se stanje iz-

boljšalo, so se predstavniki krajevne skupnosti pred nedavnim pogovorili s predstavniki Intesa in inšpekcijskih služb iz Dravogradu glede posodobitve in razširitve sedanje pekarnice v Črni. Črnjani namreč pravijo, da v taki pekarni, kot je njihova, res ni mogoče pripraviti bolj kvalitetnega kruha, pa naj si peki še tako prizadevajo. Pravijo tudi, da pekarno hočejo imeti, že zaradi zaprtosti doline, predvsem pa z vidika SLO.

Kot smo že poročali, naj bi spomladi prihodnjega leta stekla dela pri ureditvi dolinskega vodovoda iz Mežice do Prevalj. Istočasno naj bi dobila Mežica zemeljski plin, saj naj bi v jarke položili poleg vodnih še plinske cevi. Te dni pa je bila v KS Črna dana pobuda, naj bi že sedaj razmišljali za naprej, in tako položili plinovod nekoliko večjega obsega, tako da bi v bližnji prihodnosti lahko zemeljski plin dobili tudi v Žerjavu in Črni.

Sicer pa v tamkajšnji krajevni skupnosti predvidevajo, da naj bi letos z naslova 0,5 odstotka BOD na zaposlenega krajana zbrali okrog 700.000 din. Kar 300.000 od teh pa naj bi porabili za vzdrževanje kulturnega doma.

Naš del doline

KS MEŽICA:

NA POLENI SAMO INDUSTRIJSKA CONA

Medtem ko v tem času v krajevnih skupnostih Črna, Prevalje in Ravne potekajo dejavnosti o prostorskem preoblikovanju KS, v mežiški krajevni skupnosti zaradi strjenosti kraja to ni potrebno. Kljub temu pa je krajevna skupnost lani organizirala sestanke na Poleni, kjer se je tudi predvidevala nova KS.

»S krajani Polene smo se lani resno pogovorili tudi o tem, da imajo sicer možnosti ustanoviti lastno krajevno skupnost, seveda če si to želijo. Odkrito so nam povedali, da lastne krajevne skupnosti ne potrebujejo, saj bo Polena prej ko slej ostala nenaseljena. Tod se že sedaj širijo industrijski obrati mežiškega rud-

nika. Sicer pa je v spodnjem delu Polene predvidena lokacija za postavitev trafo postaje na prostem za zgornjo Mežiško dolino. Že prihodnje leto naj bi stekla dela pri ureditvi 110 kV dolinskega voda Ravne—Mežica. Poleg tega pa so v spodnjem delu Polene stanovanjske hiše v tako slabem stanju, da se jih ne splača več popravljati. Kljub temu pa smo lani na Poleni ustanovili vaški odbor,« je dejal **Marjan Vončina**, predsednik sveta KS Mežica.

Ker bo KS Mežica letos dokončno uredila cesto Mežica—Reht, že tudi razmišljajo, da bi kazalo sedanji mejni prehod preurediti v meddržavnega.

KS PREVALJE:

LETOŠNJO ZIMO ZEBE TUDI PREVALJČANE

V prejšnji številki Informativnega fužinarja smo zapisali, da zaradi pomanjkanja kurilnega olja že od 13. januarja kotlovnica v novem naselju v Kotljah obratuje le občasno. Pred dnevi pa smo na prevaljski krajevni skupnosti izvedeli, da tudi na Prevaljah občasno ogrevajo okrog 362 stanovanj in štiri upravne zgradbe. Zaradi pomanjkanja kurjave pa zebe tudi krajane v individualnih hišah. Tajnik **Jože Boštjan** in predsednik sveta krajevne skupnosti **Adolf Černee** sta povedala, da je njihova krajevna skupnost že pred časom posredovala pri Petrolu in SO Ravne, vendar ni nič pomagalo. Kurilnega olja je vsak dan manj.

Kot kaže, pa so krajani tamkajšnje krajevne skupnosti šele ob javnih razpravah o preoblikovanju KS spoznali vlogo in pomen krajevne skupnosti, delovanje delegatskega sistema, predvsem pa pomembnost delegatske funkcije. Prav na zbiorih občanov, ki so na Prevaljah potekali

januarja, se je pokazalo, da mnogi krajani ne vedo veliko o krajevni samoupravi in delegatskem sistemu. Sicer pa na Prevaljah ugotavljajo, da pri njih delegatski sistem še kar uspešno deluje in da delegati svojo funkcijo opravljajo vestno. Kazalo bi le izboljšati obveščanje, saj sedaj delegati skoraj ne dajejo povratnih informacij tistim, ki so jih izvolili.

Zategadelj bodo ob sedanjem evidentiranju in kadrovanju novih delegatov za skupščinske volitve izbrali takšne delegate, ki bodo voljni opravljati dokaj zahtevno delegatsko funkcijo.

Potem ko je Marles ugodil zahtevam investitorja (poskrbel bo za dodatno toplotno izolacijo nove montažne podružnične šole na Strojni), je te dni gradbeni odbor že razgrnil glavni načrt. Pri tem je ugotovil, da ni več nobenih zadržkov, tako da bo lahko gradnja šole stekla spomladi letos. Veljala pa naj bi okrog 100 milijonov din.

KS ŠENTANEL:**LE AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE**

Tudi na Šentanelu naj bi letošnje spomlad končno uredili avtobusno postajališče v centru vasi. Tajnik krajevne skupnosti **Peter Plevnik** je povedal, da so čez zimo pripravili izvajalne načrte in delno že tudi zagotovili sredstva. Del potrebnih sredstev pa bodo zbrali s krajevnim samoprispevkom.

Kljub nekaterim nevarnim odsekem na šentanelski cesti letos ne bodo namestili cestne ograje, saj zato nimajo sredstev. Prav tako ne bodo uredili cestne razsvetljave, pa tudi z ureditvijo te-

lefonskih priključkov ne bodo nadaljevali.

Na zadnjem zboru občanov pa so Šentanelci kritično spregovorili o tem, da morajo njihovi otroci prehoditi tudi več kot 10 kilometrov do šole na Šentanelu. Zato so zahtevali, da se mora tudi v tamkajšnji krajevni skupnosti urediti prevoz šolarjev. Ker zakon ne dovoljuje osebnega prevoza (takšnega naj bi uredili na Šentanelu), je sedaj vprašanje, kako bodo to vprašanje na Šentanelu rešili.

KS KOTLJE:**OTROŠKI VRTEC STOJI**

Kljub snegu in mrazu so 26. januarja stekla dela pri montažnem otroškem vrtcu v Kotljah. Te dni pa so Marlesovi monterji vrtec že postavili in ga pokrili. Začeli pa so že tudi z notranjimi ureditvenimi deli, saj je Marles obljubil, da bo vrtec povsem narejen v 120 dneh, je povedal **Karel Polanec**, predsednik sveta krajevne skupnosti.

Ker je tudi pri gradnji hotuljskega otroškega vrtca prišlo do podražitve, si je bila tamkajšnja krajevna skupnost primorana pri KS Ravne sposoditi milijon din. Ker bo morala ta sredstva vrniti

iz krajevnega samoprispevka, se zna zgoditi, da bo letos v Kotljah ostala marsikatera naloga neurešena.

Pred dnevi pa so tod pričeli rušiti staro hotuljsko šolo. Na njenem mestu naj bi že spomladi stekla blokovna gradnja družbenih stanovanj. Sicer pa bodo takoj, ko bo skopnel sneg, začeli urejati avtobusno postajališče na Brdinjah, saj so že dobili privoljenje republiškega inšpektorja za ceste. Pa tudi vse ostalo je pripravljeno (načrt in zagotovljena sredstva).

KS LEŠE:**STABILIZACIJSKO OBNAŠANJE**

Na prvi seji sveta tamkajšnje krajevne skupnosti, ki je bila v prvi polovici februarja, so delegati med drugim spregovorili tudi o realizaciji programa KS v preteklem letu. Ugotovili so, da se je krajevna skupnost pri trošenju sredstev skisa in krajevnega samoprispevka obnašala stabilizacijsko, kljub temu, da je skoraj v celoti uresničila program.

Na Lešah pa so že lani ugotovili, da so delavci komunalnega podjetja Prevalje zelo slabo opravili dela pri rekonstrukciji cestnega odseka Kret-Vušič. Tajnik KS **Gregor Burjak** je ob tem dejal, da bodo letos morali povsod tam, kjer so nasute banke, položiti betonske kanalete v dolžini 68 metrov.

Kot kaže, pa so Lešani s pritožbami le dosegli svoj cilj. Urbani-

sti so jim namreč obljubili, da bodo v prvi polovici letošnjega leta dokončno uredili obstoječi zazidalni načrt za individualno

in družbeno gradnjo. Saj naj bi to že leta 1982 stekla gradnja prvih družbenih stanovanj.

Franc Rotar

Radio Slovenj Gradec v letu 1980 o ravenski občini

Radio Slovenj Gradec je pomembno regijsko sredstvo informiranja in poleg tovarniških glasil edino redno obvešča občane o pomembnejših dogodkih. Ker smo pri sofinanciranju te dejavnosti včasih radi mačehovski, smo prosili tovariše iz Slovenj Gradca, naj nam pošljejo podatke, koliko in o čem so lani poročali iz življenja in dela ravenske

— 27 s športnega področja
— 4 o izobraževanju
— 7 o kulturi
— 25 o gospodarstvu
— 58 ostalo (sem spada KS, kmetijstvo, turizem in gostinstvo, delavci v združenem delu itn.)
Sestavkov 68 (v glavnem komentarji)
Anket 6
Posnetki s proslav 4

Na samem

občine. Poslali so nam naslednje podatke:

Na občino Ravne odpade povprečno 275 minut govornega programa na mesec (govornega programa je skupaj 723 minut). Maja 1980 je bilo najmanj — 191 minut, največ pa novembra 1980 — 401 minuto programa.

Po zvrsteh pa takole:
Koroški razgledi (kratke novice) 530
Intervjujev 131
— 10 o delu DPO

Reportaže (daljši prispevki) 31 (gospodarstvo 4, kultura 10, šport 4, ostalo 13)

Oddaje v živo 3 (1 o delu topilcev, 1 pogovor z rudarji, 1 pogovor o učbenikih).

S področja dela mladih

Novic 162
Intervjujev 32
Reportaž 18
Sestavki 3
Pogovorov v živo 6.
Lepa bera, ni kaj.

Uredništvo

Ta letni čas rado zagori

Železarji in kultura

Poleti 1980 je TOZD družbeni standard ob sodelovanju delavcev nekaterih strokovnih služb del. skupnosti izvedel v železarni anketo o interesih delavcev na področju kulture. Konec januarja 1981 je bila opravljena analiza in rezultati so znani.

Ker je gradivo precej zajetno (anketa obsega 29 vprašanj in petkrat toliko podvprašanj, analiza pa 28 strani), povzemamo tu le sklepe ter predlagamo nekaj tem, ki bi jih morda kazalo obdelati v naslednjih številkah Informativnega fužinarja.

Glavne ugotovitve

Delavci so zadovoljni tako z načinom kot s količino informacij o kulturnih prireditvah. Glavna

pomanjkljivost pa je večkratna neažurnost le-teh.

Samo 4% delavcev redno obiskuje kulturne prireditve. Najpogostnejši izgovor za to je »pomanjkanje časa«. Za tem se v večini primerov skriva precejšnjo zanimanje.

Problem mladih do 35 let, da ne obiskujejo prireditev, je varstvo otrok.

Najbolj redni obiskovalci kulturnih prireditev so delavci s poklicno in srednjo šolo.

Obiskovalci dokaj nekritično sprejemajo program prireditev. Večina je zadovoljna s tem, kar dobijo.

Delavci so izrazili močan interes po uvedbi novih oblik in vsebine kulturnih prireditev (abon-

maji), razgovori o prireditvah s poznavalci...

Velika večina delavcev si želi organiziranih obiskov predstav v večjih kulturnih središčih.

Večina meni, da je jedilnica primeren prostor za organiziranje raznih razstav (ročni izdelki, knjige itd.).

V del. organizaciji bo treba razmisliti o možnostih povezovanja delavcev v kulturne skupine pod strokovnim vodstvom in glede na interese.

Velika večina delavcev meni, da morajo biti razprave o kulturnem programu predmet obravnave najširšega kroga zaposlenih (zbor).

Film je marsikomu glavna, če ne edina kulturna hrana, zato bi

bilo mnenje delavcev vredno soočiti s ponudbo naših kinematografov ter se pomeniti o tem področju s predstavniki Kinegrafa.

Knjiga pa pisanje pesmi in proze je naslednja zaokrožena celota, ki se jo spleča ogledati pobljže. Če namreč podatek, da od sto delavcev štirje pišejo leposlovje, ni ne pomota ne šala, potem to pomeni 100—200 ljudi. To pa sploh ni malo.

Izdelava predmetov s področja umetne obrti ob hkratnem mnenju, da so naše jedilnice lahko tudi razstavni prostori, se ponuja kot samostojna tema.

Zelje in pobude so torej tu. Fužinar lahko le povabi k pisanju o vsem (ne) naštetem ter še sam ponudi kakšno misel.

Marjan Kolar

S KNJIŽNE POLICE

DOMAČA DELA

Katja Špur, Ljubezen je bolečina, roman, PZ, MS, 186 str.

Zgodba o ženski, ki si želi predvsem čustvene topline in varnosti, in moškem, ki »se veseli življenja« in mu veliko pomenijo materialne dobrine.

Franci Sterle, Tomšičeva brigada, PK, Lj., 607 str.

Prva knjiga tetralogije o brigadi, ki je bila ustanovljena kot proletarska udarna brigada, nam prikazuje razvoj delavskega gibanja pod vplivom marksistične teorije in pobude za nastajanje in rast prvih partizanskih enot na Dolenjskem in Notranjskem.

Lojze Krakar, Poldan, CZ, LJ., 183 str.

Antološki izbor iz avtorjevih osmih pesniških zbirk, ki so izšle v letih 1962 do 1978. Spremo besedo je knjigi napisal Franc Zdravec.

Prežihove svečanosti, sedmi sklic Plenuma kulturnih delavcev OF 1979.

Zbornik prinaša zanimive prispevke o pisateljski in politični osebnosti Prežihovega Voranca, enega najpomembnejših funkcionarjev KPJ v njenih začetkih.

PREVODI

Kurt Vonnegut ml., Mačja zibka, PD, LJ., 222 str.

Roman velja za avtorjevo najboljše delo. Groteskno zabavna zgodba se spremeni v grozljivo podoba razčlovečenja sodobnega sveta.

Richard Hooker, M. A. S. H. doma, roman, ZO, Mb., 273 str.

Duhovito napisan roman, poln zabave, opisuje štiri junake — kirurge, ki so se izkazali v armadni bolnišnici na Koreji, na delu v »superkliniki in ribarnici« doma v ZDA.

Frank Yereby, Usode Foxovih, roman, ZO, Mb., 649 str.

Zgodovinski roman je slikovita podoba ameriškega junaka iz razdobja 1825 do konca secesijske vojne.

Gabriel Garcia Marquez, Patriarhova jesen, roman, DZS, Lj., 274 str.

Nadrobno izrisana freska o življenju ostarelega latinsko-ameriškega diktatorja in tamkajšnjih družbenih razmerah.

Günter Grass, List, roman, DZS, Lj., 421 + 422 str.

Avtor je eno najvidnejših imen sodobne nemške proze. Roman se začne kakor v pravljici o ribiču in njegovi ženi. Ko ribič ujame ribo, ta spregovori. Pripoveduje o vsem, kar se dogaja v svetu — zgodovinsko dogajanje in pesniška fantazija pa sta prepletana v enkratno mojstrovino.

(Po Književnih listih)

V knjižnici živahno

V naši novi pionirski knjižnici Leopolda Suhodolčana ni le prijazno, svetlo in toplo, pač pa tudi iz dneva v dan bolj živahno. Knjižničarki komajda moreta postreči vsem bralcem in vpisati vse sposojene knjige v kartoteko.

Pravo veselje je ta knjižnica, če le pomislimo na tisto staro, razdrapano, kjer je pozimi knjižničarke zeblo in so bile knjige očem skrite. Vse to pa smo si priborili sami, namreč, objekt je bil zgrajen iz sredstev krajevnega samoprispevka. To smo se krajani zares pametno odločili!

Nekateri še ne vedo, da zdaj knjige kraljujejo v tisti hiši, kjer se ljudje poročajo, torej na trgu v Magistratu. Tisti, ki še niste bili tam, pojdite pogledat, kam je šel vaš dinar, pa vpisali vas bodo tudi radi, če se ravno odločite postati novi bralec. V zadnjem mesecu se je menda na novo vpisalo kar 800 bralcev. Brez skrbi, knjig ne bo zmanjkalo, saj jih je zdaj na voljo kar 13.000 — od tega 8000 za mladino, drugo za odrasle. Tudi revialnega tiska ne manjka. Če se vam ravno zahoče, da bi prelistali zadnji izvod

Jane, Naše žene, Koroški ali Informativni fužinar, prebrali kaj v Naših razgledih in sploh brskali po revijah, stopite v knjižnico. Časopisi so dandanes dragi, to pa vas ne bo nič stalo, le domov revije ne morete odnesti.

Enako prijazno pa vas bodo sprejeli tudi v Študijski knjižnici na Ravnah. In pogledjmo, kako sta ti dve naši zakladnici znanja odprti.

Koroška osrednja knjižnica Študijska knjižnica Ravne bo v letu 1981 odprta za obiskovalce tako:

Ob ponedeljkih, torkih, sredo in petkih od 7. do 19. ure, ob četrkih od 7. do 12. ure, ob sobotah in dan pred prazniki od 7. do 14. ure.

Pionirska knjižnica Leopold Suhodolčan pa bo v letu 1981 odprta tako:

Ob ponedeljkih, torkih, četrkih in petkih od 14. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure. Srede so rezervirane za oblike dela z mladimi bralci.

Torej pridite!

Z. Stregar

RAVNE IN PREVALJE ZA SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Slovenski kulturni praznik 8. februar so počastili tudi naši kulturniki: kulturno-umetniško društvo Prežihov Voranc Ravne in delavsko-prosvetno društvo Svoboda Prevalje.

Ravenska prireditev je bila v petek pred praznikom v športni dvorani. Pomenila je začetek letošnjih Vorancevih kulturnih dnevov, 35-letnico društva Prežihov Voranc in spomin na Prešernovo smrt. Proslavo so zgradili tako: začeli so s Prešernovo Zdravljico (Koroški oktet), potem pa preleteli delovanje društva ter poudarili vloge sekcij in posameznikov v njem: najglasneje seveda Prežihovo. Še delujoči so se potem predstavljali: Milka Cesarjeva, Mitja Šipek in Angelca Močnikova z dramskimi odlomki, Koroški oktet, mešani pevski zbor Prežihov Voranc, moški pevski zbor Fužinar s pesmimi ter folklorni skupini Prežihov Voranc in Bratstvo s plesi. Prikazali so pisan šopek kulturno-umetniških dosežkov, vendar vsi žal niso bili najbolj posrečeno izbrani.

Prevaljčani so svojo sobotno proslavo v Družbenem domu posvetili Prešernu, dr. Francu Sušniku in Leopoldu Suhodolčanu. Tudi na Prevaljah so se predstavile vse skupine, ki delajo v okviru Svobode (menda bo odslej za 8. februar vedno tako): moški pevski zbor Vres, Oktet RO, Mešani pevski zbor društva upokojencev, godba na pihala, tamburaški orkester in recitatorji.

Prireditvi sta si bili pravzaprav zelo podobni: društvi sta na njih želeli prikazati svojo kulturno boro. Bila pa je prevaljska proslava boljša: ves čas si namreč vedel, da sekcije nastopajo z določenim namenom — za Prešernov praznik. Štirinajst recitatorjev — štirinajst sonetov Sonetnega venca je na koncu izpisalo (nastopajoči so pred sabo držali črke) PRIMICOVI JULJI. Torej prireditev ni izzvenela v prazno, tako kot je žal na Ravnah. Prevaljsko si je zamislil Vili Strel.

Je pa prevaljski večer spomnil na nekaj: na veliko potrebo po šoli za lepo govorjeno besedo. Nekateri recitatorji so se namreč slabo izkazali.

Slovenski kulturni praznik smo tako v spodnjem delu Mežiške doline dostojno proslavili. Spet smo dokazali, da nam kultura pomeni mnogo. Tokrat so se odrezali tudi obiskovalci, saj jih je bilo na obeh večerih veliko.

Helena Merkač

PREGOVORI IN REKI

Če jezik molči, glava ne boli.

*

Dvakrat premisli, enkrat govori; trikrat preudari, enkrat stori!

*

Pazi na besedo ko pes na kost.

*

Ceneno blago je najdražje.

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V MARCU

Koroški kinematografi Črna, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne, Dravograd in Slovenj Gradec bodo marca predvidoma predvajali naslednje filme:

AMITIVIL, HIŠA STRAHU, ameriška grozljivka — do 8. 3.

GRIZLI, ameriška grozljivka — do 8. 3.

ČRNI MEČ, španska zgodovinska drama — do 11. 3.

UBIJ ME NEŽNO, domača parodija — do 12. 3.

ROJ MORILK, ameriška grozljivka — do 16. 3.

KARMEN IZ GRANADE, španska drama — do 17. 3.

MOST NA REKI KWAI, ameriški vojni film — do 18. 3.

GREŠNICA, italijanska socialna drama — do 22. 3.

TOM IN BRATJE DALTON, francoska risanka — do 22. 3.

SANJE — ZIVLJENJE — SMRT FILIPA FILIPOVIČA, domača drama — do 23. 3.

SRAMEŽLJIV SEM, VENDAR SE ZDRAVIM, francoska komedija — do 23. 3.

MELODIJE ZA LJUBEZEN, nemška erotična drama — do 22. 3.

SVATBA, ameriška komedija — 5. do 19. 3.

FEDORA, ameriška drama — 5. do 18. 3.

PETER IN NJEGOV ZMAJ, ameriški otroški film — 5. do 19. 3.

ŠPANSKA MUHA, angleška komedija — 6. do 19. 3.

SKRIVNOST ZAPUSCENE HIŠE, francoski triler — 10. do 23. 3.

MUCKA ZA MILIJON DOLARJEV, ameriška risanka — 11. do 29. 3.

STROJI SMRTI, ameriški akcijski film — 13. do 25. 3.

SENTIMENTALNI BLUES, ameriška glasbena komedija — 13. do 26. 3.

NE STRELJAJTE NA ZOBOZDRAVNIKA, ameriška krimi komedija — 14. do 30. 3.

DELO ZA DOLOČEN ČAS, domača komedija — 17. do 31. 3.

ZELEZNI ŽIVCI, ameriški pustolovski film — 18. 3. do 5. 4.

STEKLENI ZVON, ameriška psihološka drama — 18. 3. do 5. 4.

ZAZELENO JE DOBRO LJUBITI, italijanski znanstvenofantastični film — 25. 3. do 12. 4.

VANDA NEVADA, ameriški vestern — 26. 3. do 8. 4.

BOJEVNIKI PODZEMLJA, ameriški pustolovski film — 26. 3. do 13. 4.

REKREACIJA IN ŠPORT

JOŽICA KOTNIK IN EVGEN KORINŠEK PRVAKA ŽELEZARNE V SANKANJU

Na odlično pripravljene sankajski progi od Ivarčkega jezera do Rimskega vrelca so se pomerile najboljše tekmovalke in tekmovalci na 2 km dolgi, zaledeneli progi. Večina nastopajočih je sankala na specialno prirejenih sankah, ki so kljub temu zadoščale strogim pravilom. V obeh konkurencah so bili boji izenačeni.

SANKANJE

TOZD energija je 24. januarja 1981 priredila sankajške tekme od Ivarčkega jezera do Rimskega vrelca. Od 107 zaposlenih jih je nastopilo 12.
Rezultati: moški (10) — 1. Drago Zganec, 2. Viktor Podjavoršek, 3. Franc Sagernik; ženski (2) — 1. Marta Jakopin, 2. Zofija Mager.
Upamo, da bodo v prihodnje rekreativne dejavnosti bolj množične.
Oto Kričej

BRANIK—FUŽINAR 3:0

V prvem kolu spomladanskega dela tekmovalca v prvi ženski ligi so ravenška dekleta gostovala v Mariboru. Tokrat so bile igralka Branika boljše v vseh elementih igre, in so prepričljivo zmagale s 3:0 (7, 7, 9). Pri igralkah Fužinarja se vidi, da niso niti fizično še manj pa psihično pripravljene na naporne in odločilne tekme med najboljšimi jugoslovanskimi ekipami.

NOGOMET

KOROŠKA-FUŽINAR—ŽELEZNIČAR 3:2

Naši nogometaši se pod vodstvom trenerja Omana marljivo pripravljajo na spomladansko tekmovalno sezono. Prvo tekmo v letošnjem letu so igrali v Mariboru in v prijateljskem srečanju premagali ekipo Železničarja. Zadetke za naše sta dosegla M. Kokal in Merkač — dva.

Redne prvenstvene tekme bodo na sporedu v drugi polovici marca.

ZIMSKE DEJAVNOSTI TVD PARTIZAN KOTLJE

Pri hotuljskem Partizanu nadaljujejo tudi letos z rekreativno dejavnostjo za najširši krog krajanov.

Uspešno so organizirali in izvedli dva smučarska tečaja. Osnov smučkega teka se je udeležilo 18 začetnikov, ki so marljivo vadili pod vodstvom S. Gorenška in M. Urnata. Se več udeležencev je bilo pri osnovah alpskega smučanja, ki sta jih posredovala M. Steharnik in P. Cesar.

Zelo dobro so izvedli tri tekmovalna:

HOTULJSKI SMUK. Start je bil nad Srotnekom, cilj pa pri Toniju. Udeležilo se ga je 72 posameznikov. Najboljši v posameznih kategorijah so bili: pri pionirkah Špela Rus, pri mladinkah Olga Brinar in pri članicah Nina Krebs.

Pri pionirjih je zmagal Primož Rus pred Teom Torejem in Davidom Vevarjem.

Pri mladincih je zmagal Bojan Hercog, ki je dosegel absolutni najboljši čas, za njim sta se uvrstila Stefan Mager in Bojan Kočnik.

PLAVANJE

FUŽINAR DRUGI V SLOVENIJI

Na zaključnem prvenstvu za zimski pokal PZS so sodelovale plavalke in plavalci Fužinarja in se uvrstili na drugo mesto. Pokal je z veliko prednostjo osvojila najboljša jugoslovanska ekipa — kranjski Triglav. Med Fužinarjevimi predstavniki je bil najboljši Miran Kos, ki je zmagal na 200 m hrbtno (državni rekord za starejše mladince) in na 100 m delfin, osvojil je drugi mesti na 200 m mešano in 100 m hrbtno (enak čas kot Borut Petrič). Tudi Andreja Cesnik je pokazala dobro formo: zmagala je na 100 m hrbtno, bila druga na 200 m hrbtno in tretja na 200 m mešano. Kolajne so še osvojili Kosova, Sovinčeva in Vočko.

ALPSKO SMUČANJE

7. in 8. februarja 1981 je bilo na podkorenskem smučišču mladinsko državno prvenstvo v alpskem smučanju.

V veleslalomu starejših mladincev se je M. Stefanović uvrstil na zelo dobro četrto mesto.

V konkurenci mlajših mladincev je bil Maklin 10., Potočnik pa 12.

V slalomu je bil Maklin 4., Ažnoh 13., eden najmlajših udeležencev Zagar pa 17.

STRELJANJE

Strelska družina »Knez Pepi« Ravne je v januarju izvedla prvo kontrolno tekmovalje v streljanju zračno puško. Pomerilo se je 25 strelcev. Največ

Naraščaja

Pri ženskah je postala prvakinja Jožica Kotnik, SGV, ki je dosegla ob hitrosti nad 60 km na uro čas 2:22,2. Drugo mesto je osvojila Marija Zagernik, računovodstvo, 2:22,8, tretje pa Marija Lahovnik, SGV, 2:29,8.

Pri moških je zanesljivo zmagal večkratni prvak Evgen Korinšek iz modelne mizarne z rezultatom 2:09,5. Za njim sta se uvrstila Marjan Zdovc, SGV, 2:22,3, in Zmago Breznik, SGV, 2:16,8.

Poleg navedenih so si mesto v reprezentanci prisankali še Berta Gostenčnik, Ivica Kočnik, Drago Kondić in Pavel Marošek.

Sodniško nalogo je odlično opravil zbor planinskega društva v postavi: Pšeničnik, Sisernik, Cvitančič, Kaker in Vevar.

VELESALOM

Pri Ošvenu je tekmovalo 61 najboljših alpskih smučarjev železarne. Pri mlajših članicah je zmagala Ljuba Pavše pred Jožico Taks, pri starejših Mara Komar. Moški so bili razdeljeni v štiri skupine:

do 25 let: 1. Zvonko Gologranc, 2. Anton Krejan, 3. Tomo Šater, 4. Marjan Kranjc, 5. Jože Rahten

od 20 do 35 let: 1. Roman Skrinjar, ki je dosegel najboljši čas med vsemi nastopajočimi, 2. Berti Zagernik, 3. Franjo Večko, 4. Peter Wlodyga, 5. Danilo Golob

od 35 do 45 let: 1. Ivan Videmšek, 2. Zmagomir Breznik, 3. Ivan Ivartnik, 4. Ivan Mlačnik, 5. Pavel Marošek

nad 45 let: 1. Adi Pustoslavšek, 2. Adolf Cepelnik, 3. Tone Godec, 4. Flori Kotnik, 5. Alojz Hedok.

SMUČARSKI TEK

Na terenih pri Mihevu so se pomerile najboljše tekačice in tekači.

V ženski konkurenci je pri mlajših zmagala Jožica Taks, pri starejših pa Berta Vidovšič pred Angelco Juraja.

Pri moških do 35 let je zmagal Zvonko Gros, 2. Mirko Dretnik, 3. Rajko Gregorc, 4. Rudi Verdinek, 5. Bogdan Peruš.

Kategorija od 35 do 45 let: 1. Mirko Bauče, 2. Jaka Vidovšič, 3. Egon Karpač, 4. Oto Sumer, 5. Ivan Mlačnik.

REKREACIJA V TOZD ETS

Komisija za rekreacijo pri sindikatu TOZD ETS je skupno z OO ZSMS organizirala tekmovalje v sankanju in smučarskih tehnik.

Sankanja se je udeležilo nad 60 tekmovalcev. Veliko je bilo takih, ki so prvič stopili na tekaške smuči. Boji so bili zagrizeni, zmagali pa so: pri ženskah Zdenka Štruc (el. montaža) pred Karlom Vugrincem (šibki tok) in Edom Pečolarjem (el. del. kovačnica). Ekipno je zmagala el. del. valjarne pred vodstvom in el. montažo.

Smučarskih tekov na rekreacijski progi v Kotljah se je udeležilo 36 tekmovalcev. Veliko je bilo takih, ki so prvič stopili na tekaške smuči. Boji so bili zagrizeni, zmagali pa so: pri ženskah Zdenka Štruc (el. montaža), v moški kategoriji do 35 let Stanko Mihev (vodstvo) pred Milanom Ošepom (el. del. jeklarna) in Dragom Roženom (el. del. valjarne). V kategoriji nad 35 let je zmagal Jaka Vidovšič (el. del. jeklarna) pred Antonom Bertalančičem (vodstvo) in Alojzom Magerjem (el. del. valjarne). Zelo dobro sta tekla tudi najstarejša udeleženca Erik Ginter in Otmar Leš.

Ekipno je zmagala el. del. valjarne pred vodstvom in el. del. jeklarne.

V. K.

ODOBJKA

DVA NASLOVA FUŽINARJU

Na zimskem moškem pokalnem prvenstvu Slovenije je v Novem mestu nastopilo 19 ekip. Prvo mesto je tudi letos osvojil Fužinar, ki je v predtekmovalju premagal Brezovico, Savo in Poiskavo, v finalnem delu prvenstva pa še Bled, Kamnik in Novo mesto. Mežičani so v svoji skupini premagali mlado ekipo Stavbarja in ekipo JLA ter izgubili odločilno srečanje s Kamnikom.

Na Ravnah pa se je pomerilo 10 ženskih ekip. Naslov prvaka so zaslužno osvojile igralka Fužinarja, ki so v predtekmovalju premagale Bled, Golovec, Branik in Vič. V finalni tekmi so naše odbojkarice s 3:0 porazile drugoligaško ekipo Merkur iz Nove Gorice. Prijetno so presenetile igralka Dobrij, ki so v svoji skupini premagale Jelovico, Tabor in Kamnik ter izgubile le z Merkurjem.

Vzmetarji na sankanju

Pri mlajših članih je bil prvi Miro Pergar, drugi Branko Svetina, tretji pa Ernest Srebot.

Pri veteranih je zmagal Janez Hercog pred Poldetom Koboltom in Tonetom Potočnikom.

SMUČARSKI TEK. Udeležilo se ga je samo 12 tekmovalcev. Pri mladincih je zmagal Miro Urnaut, pri članicah pa Stefan Gorenšek.

krogov je nastrelil Ivan Ovčar, in sicer 259, sledijo: Anton Strekelj 254, Branko Kajnik 251, Bojan Plevnik 250 itd.

Prav tako je bilo izvedeno drugo kontrolno tekmovalje, na katerem je ponovno slavil Ivan Ovčar z 264 krogi, druga je bila Metka Kajnik 256, tretji Bojan Plevnik 252, četrti Anton Strekelj itn.

-ervi-

Pred ciljem

ALPINISTIČNE NOVICE

V soboto, 31. januarja 1981, sva se z Rokom Kolarjem odpravila na Jezerško, da bi preplezala smer Šimenc-Skarja (VI, AZ; 500 m) v zimskem obdobju. Prespala sva v koči na Ledinah v Rimski sobi.

Po uri in pol hoje do pod stene sva se v snežni strmini navezala. Do tehničnega dela spodnje police stene sva rabila skoraj pol dneva. Proti kraju plezanja s stremeni pa naju je prehitela noč. Naprej sva plezala v soju svetlobe čelnih svetilk. Okrog 23. ure sva priplezala do mesta, kjer sva si skopala bivak v snegu.

Po prespani noči na majhnem prostoru sva nadaljevala s plezarijo. Čakal naju je zaledenel kamin. Po velikih naporih sva več kot v pol dneva preplezala do lažjega terena. Po dveh urah vzpenjanja sva stala na vrhu Dolgega hrbta v trenutkih, ko je zahajalo sonce. Ze zaradi takšnih trenutkov je vse poplačano. Potem pa hitro z vrha na Velike pode, kjer sva v bivaku prespala.

V torek, 3. februarja, sva prek Cozove kočje prišla na Jezerško, od tam pa domov.

Ves čas trajanja ture je bilo jasno in niti ne premrzlo vreme. S preplezanjem te smeri je dosežen eden največjih zimskih uspehov koroškega alpinizma.

Stanko Mihev

SANKAŠKA TEKMA

MO PD Prevalje je na pobudo ZTKO Ravne izvedel 17. januarja tekmovanje v sankanju. Tekmovalci so se pomerili na cesti od Klemenca do spodnje postaje žičnice. Kot so izjavljali na cilju, kamor so vsi srečno privozili, je bila progga kar precej zahtevna, saj nekateri niso uspeli izvoziti ovinkov brez padcev.

Vsi tekmovalci, ki so zasedli prvo, drugo ali tretje mesto, so dobili kolajne. Četrto-, peto- in šestouvrščeni pa so prejeli diplome.

Rezultati: člani: 1. Pavel Marošek (1:47), članice: 1. Irena Kordež (2:59), pionirji: 1. Mortin Morl (1:51) in pionirke: 1. Julija Marošek (2:07).

Andreja Cibron

KARATE

KK Ravne je imel 30. 1. 1981 redno letno konferenco. Na njej so člani kluba pregledali delo in finančno po-

slovanje za leto 1980 in potrdili nov finančni in delovni načrt, izvolili nov izvršni odbor in novega predsednika Borisa Fabijana z Raven. Najboljšim karatelstom so podelili nagrade in priznanja: Romanu Brezniku kot posamezniku in Alenki Krivec, Majdi Skornšek, Jani Petre in Saši Dura kot ekipi. Za nesebično in požrtvovalno delo v klubu je nagrado prejel Franc Soba.

7. 2. 1981 je KK »Partizan« Mislinja organiziral sodniški seminar. Veljal je kot priprava za republiškega. 21. slusatelj iz vseh KK v krajini je poslušalo predavanje na 11 tem. Na koncu je 7 slusatelj opravilo izpit za klubske sodnike (iz KK Ravne Bogomir Plešnik in Obrad Lukič), 14 pa za regijske (iz KK Ravne Roman Breznik, Maks Sadvonik, Jani Kogal, Aljoša Vauh in Janez Zalig).

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

NAŠE ZNAMKE — PROGRAM ZA LETO 1981

Skupščina skupnosti JPTT je imela na svojem zadnjem zasedanju med drugim tudi točko dnevnega reda o priložnostnih izdajah poštne znamke v letu 1981. Široka delegatska razprava je potekala letos o vseh možnih jubilejih, praznikih, kulturnih, sportskih in drugih priložnostih in je opredelila program izdajanja priložnostnih poštne znamke v prihodnjem letu ter mu dala svojevrsten jubilejni prizvok. Treba je reči, da so po že sprejetem načelu v tem programu zastopane vse republike in pokrajine z določenim številom motivov na znamkah, kar vsekakor prispeva k nadaljnjemu in boljšemu seznanjanju naših krajev in ljudi, ki v njih živijo. Med prispelim predlogi so bili tudi takšni, ki zaslužijo, da se pojavijo na poštne znamkah. Toda po stališču, ki je bilo že zdavnaj sprejeto, so si prizadevali in tudi uspeli, da se število znamk ne poveča bistveno v primerjavi s prejšnjimi leti ter da ostane število izdaj med letom na približno enaki ravni.

PUSTNA PESEM

Nekaj heca in zares,
naj vam pride do ušes.
Spet je nekaj tu narobe,
preden zrastejo še gobe.

V pustnem času je še led,
ki nam moti pravi red.
Matija šel je na dopust,
al' pa masten je okoli ust.

Nimam več se kam podati,
kakor iti ga — kopati —.
Ali pa ga vzel bo juh,
če bo čakal nanj lenuh.

Če mislijo plesati po ledu
kakor plavati po Bledu,
vseposod okoli Name —
so spotikale se dame.

Zato pogosto so nesreče,
ko ljudi po ledu meče.
Večkrat zlomi se ti ud
ali pa pobit je trup.

Jernej Krof

Cast, da začne letni program, je pripadla znamki za 2,50 dinarja, s katero naj bi bila zaznamovana 100-letnica rojstva dr. Ivana Ribarja. Nato pride serija — že leta in leta ustaljena — muzejski eksponati. Ob tej priložnosti bo na štirih znamkah skupne nominalne 23,80 dinarja prikazano partizansko orožje. Sledi znamka za 2,50 dinarja v čast 900-letnice samostana »Milostljiva mati božja« v Valjuseh (Strumica). Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu bo prav tako zaznamovano s priložnostno znamko za 4,90 dinarja. Gostitelj te športne prireditve je Novi Sad. Mesto Varaždin, pravzaprav njegova 800-letnica, bo povod za izdajo znamke za 2,50 dinarja. Isto nominalno bo imela tudi znamka v počastitev 100-letnice rojstva velikega borca delavskega gibanja Dimitrija Tucovića. Tradicionalna flora, tokrat so motivi užitne gobe, bo imela štiri vrednosti v skupni nominali 23,80 dinarja. Motivi s Kosova bodo prikazani na dveh znamkah za 17,90 dinarja v okviru izdaje »varstvo človekovega okolja«. Ob 60-letnici smrti publicista, ustanovitelja, vodje in teoretika makedonske revolucionarne organizacije (VMRO) Džorča Petrova bo izdana znamka za 2,50 dinarja. Izdaja CEPT bo imela vrednost 17,90 dinarja, motivi pa bodo iz bosensko-hercegovaške folklorne. Štiri desetletja ljudske vstaje Jugoslavije bodo zaznamovana z dvema znamkama z nominalo 7,40 dinarja.

To je prvi del programa za leto 1981 s skupaj 20 znamkami. Drugi del pa se bo začel z znamko za 4,90 dinarja, s katero naj bi bila označena 20-letnica beograjske konference neuvrščene države. Znamka za 2,50 dinarja bo zaznamovala tudi 150-letnico »Knjaževsko-srbske pečatje« (današnji Beograjski založniško grafični zavod). Uglednemu književniku Franu Levstiku bo posvečena znamka za 2,50 dinarja; z njo bo zaznamovana 150-letnica tega znanega pisatelja.

»Radost Evrope« bo zaznamovana z dvema znamkama. Prva v vrednosti 4,90 dinarja ima za motiv otroško risbo iz SAP Vojvodine. Motiv za znamko za 13 din bo določen pozneje. Desetletje od ustanovitve Akademije znanosti in umetnosti v Crni gori bo zaznamovano z znamko za 2,50 dinarja. Za konec leta pride po tradiciji na vrsto umetnost — reprodukcije — s petimi znamkami v skupni nominali 31,80 dinarja.

Vidimo, da je 10 od skupaj 17 izdaj posameznih znamk. Štiri izdaje imajo po dve, dve štiri in ena pet znamk v seriji. Skupna nominala vseh vrednosti je 170,30 dinarja.

Ta predlog so sprejeli delegati v skupščini skupnosti JPTT. Tako formuliran sklep je lahko tudi spremenjen in dopolnjen, odvisno od aktualnosti dogodkov in jubilejev, ki jih med zbiranjem podatkov ni bilo mogoče v celoti dognati. Tako zasnovan

program izdajanja priložnostnih poštne znamk za leto 1981 je v celoti podprlo predsedstvo zvezne konference SZDL, med predlagatelji so številne znanstveno-kulturne, družbene in športne institucije ter PTT organizacije. Vse to govori tudi o širini aktivnosti pri pripravljanju letnega programa, s čimer smo za leto 1981 dobili 17 izdaj z 31 znamkami.

AKTUALNOSTI

Poštna uprava neuvrščene Cipra se je ponovno obrnila na urad svetovne poštne zveze s prošnjo, da se v skladu s sklepom 18. kongresa obvestijo vse članice SPZ, da so znamke federalne države Turčije Ciper, dane v prodajo v letih 1975—80, ilegalne izdaje, in da bi jih bilo potrebno tako tudi obravnavati. Najnovejša izdaja, za katere poštna uprava Ciper zahteva izločitev, so serije za tri vrednosti, izdane 24. septembra 1979 ob 50-letnici UIC, serija za tri vrednosti, izdane 20. oktobra 1979 ob letu otroka, serija za tri vrednosti, izdana 23. marca 1980 z motivi, katerih osnova je islam, serija za dve vrednosti, izdana 23. maja letos v okviru izdaje Evropa-Cept, in serija rednih znamk za pet vrednosti, dana v prodajo 25. junija 1980.

Urad svetovne poštne zveze prenaša v enem zadnjih biltenov prošnjo poštne uprave Arabskih emiratov, ki zahtevajo sodelovanje s poštami upravami v zvezi z delom in organizacijo filatelistične dejavnosti. To je zanesljiv znak, da Arabski emirati pripravljajo precej resnejšo dejavnost v okviru filatelije kot do sedaj.

OBVESTILO

Obveščamo vse člane filatelističnega društva Ravne, da so od 15. februarja dalje redni sestanki društva vsak ponedeljek od 18. do 19. ure v novih prostorih ravenskega magistrata na Trgu svobode (vhod z dvorišne strani). V tem času si lahko nabavite tuje znamke za vaše tematske zbirke. Vsak prvi ponedeljek po petnajstem v mesecu pa se bodo delile tudi jugoslovanske znamke. f. u.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, hčerke, sestre in tete **Silve Šteharik** se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sodelavcem, sorodnikom in znanecem za lajšanje bolečin in nesebično pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala vsem, ki ste darovali vence in cvetje in ste jo v tako velikem številu spremili na njeni mnogo prerani zadnji poti.

Hvala godbi železarne Ravne za igrane žalostinke, gospodu župniku za pogrebni obred in govor ter tov. Knezu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Posebna hvala osnovni organizaciji sindikata TOZD ind. noži, TOZD transport in TOZD KK za darovano cvetje in denarno pomoč.

Zaljujoči: mož Stanko, sinovi Marijo, Sašo, Jaroš, mama, sestra Erika z družino, brata Karel in David z družinama in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame **Julijane Kolar** se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Fotografije za to številko so prispevali: A. Černe, S. Jelen, F. Rotar in oddelek za informiranje.